

Glasnik

HRVATSKOG STRUKOVNOG SINDIKATA MEDICINSKIH SESTARA/MEDICINSKIH TEHNIČARA Zagreb, rujan 2012.

ANICA PRAŠNJAK, PREDSEDNICA GLAVNOG VIJEĆA HSSMS-MT-a

Čeka nas burna sindikalna jesen

Članovi sindikata su na provedenom referendumu poručili Vladi da se neće složiti s kršenjem i oduzimanjem radnih prava STR. 7.-9.

FOND SOLIDARNOSTI

Sve o pravima naših članova na participaciju, socijalnu i pravnu pomoć

STR. 14.

NA MARKOVU TRGU

Vlada RH otkazala TKU sindikatima javnih službi

STR. 4.

REPORTAŽA MLINARSKA

Prvi školski dan u uglednoj Školi medicinskih sestara/tehničara

STR. 20.-21.

VLASTA VUKOVIĆ-HOIĆ, PREDSEDNICA SINDIKATA

Otkazivanje TKU-a rezultirat će štrajkovima

STR. 22.-23.

NACIONALNA STRATEGIJA ZDRAVSTVA 2012. - 2020.

Autori zaboravili na medicinske sestre

STR. 37.

UVODNIK

Čeka nas burna sindikalna jesen, vlast nam želi oduzeti teško stečena materijalna prava

Poštovane kolegice i kolege, poštovani čitatelji Glasnika sindikata medicinskih sestara i medicinskih tehničara, dugo toplo ljeto je iza nas i sve su nam bliži hladniji jesenji dani. Tako je to u prirodnom tijeku mijena godišnjih doba. No, gledajući iz naše sestrinsko-sindikalne, a ne klimatske i meteorološke perspektive, ljetni dani su nam bili vrući i, kako se čini, ni jesen neće biti puno hladnija. Vi ste se ovo ljeto, kao i sva protekla, na svojim radnim mjestima, samoprijegornim radom, unatoč svim teškoćama, omalovažavanju i obezvrjeđivanju vašeg rada, rada za čovjeka, dokazale i bile više nego izvrsne. Pa ipak, hrvatska vladajuća elita kao da ne primjećuje doprinos koji medicinske sestre i tehničari daju za dobrobit građana i naše domovine. Oni nas kažnjavaju ukidajući Kolektivni ugovor koji nam još donekle štite pravo na kakav-takav dostojanstven osobni dohodak koji omogućava našim obiteljima život dostojan čovjeka.

Ovim Glasnikom sestrinskog sindikata želimo reći svim medicinskim sestrama i našim članovima što se događa i što medicinske sestre u ovom trenutku mise o prijedlozima Vlade RH koja nam želi oduzeti materijalna prava. Želimo Vas objektivno informirati i upoznati sa svime što se događalo proteklih mjeseci, od pokretanja pregovora s Vladom RH pa do referenduma na kojemu ste rekli odlučno ne prijedlozima Vlade RH. O referendumu ste, vjerujem, dobro informirani, što preko medija, što preko naših web stranica (HSSMS-MT, Matica) i naših osobnih kontakata. Referendum je proveden, a većina naših članova je glasovala protiv prijedloga Vlade RH. Time smo pokazali odlučnost u obrani svojih prava. Medicinske sestre se već desetljećima odriču mnogih prava. Zbog činjenice da se u zdravstvu ne zapošljavaju nove medicinske sestre i tehničari, na radnim mjestima nema zamjena za njihov odlazak u mirovinu, nema zamjena za bolovanja, ne može se ići niti na godišnji odmor. Medicinske sestre često

rade kad su i same bolesne, o slobodnim danima se može samo sanjati. Osim toga, medicinske sestre i tehničari odrađuju veliki, preveliki broj prekovremenih sati koji se ne plaćaju, niti se mogu pretvoriti u slobodne dane. Jedna sestra radi za njih pet. U noćnim smjenama jedna sestra radi na 30 bolesnika! Ne poštuju se standardi i normativi za naš rad. Gdje smo i kamo idemo?! O novom prijedlogu strategije razvoja zdravstva do 2020. može se samo kratko reći: diskriminirajući je za medicinske sestre i medicinske tehničare! Unatoč nemilim i bremenitim događajima za nas medicinske sestre i tehničare, koji smo nebrojeno puta dali doprinos državi, drage kolegice i kolege, potičem Vas da zadržite visoke etičke i profesionalne standarde u svome radu. Čovjek u potrebi neka nam je iznad svega, na prvome mjestu. Budući da nas čeka burna sindikalna jesen, očekujem od vas odvažnost kako bismo pronašli način da zaštitimo svoja radna prava i prava dugih koji su obespravljeni.

Srdačno i s poštovanjem,
Anica Prašnjak
Predsjednica Glavnog vijeća HSSMS-MT-a

PRAŠNJAK U GLASU KONCILA

Javne službe su kralježnica države

Tijekom srpnja ove godine predsjednica Glavnog vijeća HSSMS-MT-a, Anica Prašnjak dala je zapažen intervju Glasu Koncila. Na upit novinara zašto su u RH na udaru javne

Glas Koncila

službe, gospođa Prašnjak je odgovorila: „Uvijek su javne službe problem, jer to su na neki način sigurna radna mjesta. Tu spadaju zdravstvo, školstvo, znanost, obrazovanje, kultura, socijale. To je stup države, stup društva. Postavlja se pitanje kakva je to država koja ne vodi brigu o svojoj kralježnici, kakva je to zemlja bez zdravstva, školstva, kulture, socijale. Kakvo je to uređenje? Gdje će onda uzeti oni koji nisu u stanju riješiti problem, nego tamo gdje su sigurni izvori prihoda. Time se neprestance huška građane koji ostaju u drugim službama protiv javnih služba, jer građani ne razumiju tu problematiku prema plaćama, prema radu. Javni službenici su servis koji radi i pridonosi, a ne samo troši. Kad se gleda iz drugog kuta, onda su to potrošači, jer ih se prikazuje jednostrano...“, zaključila je Anica Prašnjak.

IMPRESSUM

IZDAVAČ: Hrvatski strukovni sindikat medicinskih sestara/ medicinskih tehničara, Zagreb, Draškovićeva 7
UREDNIŠTVO: Uređivački kolegij HSSMS-MT-a
TISAK: Tiskara Zagreb d.o.o., Radnička cesta 210, 10000 Zagreb
NAKLADA: 10.000 primjeraka

POVIJESNI DOGAĐAJ ZA MEDICINSKI FAKULTET U OSIJEKU

Prve magistricice sestrinstva u Slavoniji

Sredinom srpnja na Medicinskom fakultetu u Osijeku prve studentice studija Sestrinstva obranile su svoje diplomske radove i stekle naziv magistrica. Brankica Jurić je prva diplomirala na Sveučilišnom studiju Sestrinstva u Osijeku, odnosno prva u RH, i to radom pod nazivom “Prevalencija pušenja među zdravstvenim djelatnicima, njihove pušačke navike i osobni stavovi”.

Nakon nje diplomirale su Ivka Blažević, i to diplomskim radom pod nazivom “Prevalencija pušača među bolesnicima kliničkog odjela za bolesti srca i krvnih žila, njihove pušačke navike i osobni stavovi” te Štefica Mikšić radom pod nazivom “Dojenje i rana intervencija patronažnih sestara”.

Prema riječima dekana Medicinskog fakulteta u Osijeku, ovaj događaj ima povijesno značenje i za Medicinski fakultet Osijek i Sveučilište J. J. Strossmayera. Dekan prof. Včev posebno je

zahvalio Majdi Pajnkihar, docentici studija Sestrinstva u Mariboru i MF Osijek, jednoj od vodećih stručnjakinja iz područja sestrinstva u Europskoj uniji, na svesrdnoj pomoći i doprinosu pri uspostavljanju i počecima rada studija.

“Sam studij Sestrinstva na Medicinskom fakultetu Osijek izvršno je organiziran, a studenti su iznimno ciljno orijentirani, te današnji dan nije iznenađenje, a osobito je velik za naše tri studentice koje brane diplomski rad, te za Sveučilište u Osijeku i za sestrinstvo u Hrvatskoj.

To je povijesni dan za razvoj discipline sestrinstva, koje sada stječu uvjete za početak trećeg stupnja studija, a to je doktorat iz područja Biomedicine i zdravstva”, izjavila je kratko doc. dr. sc. Majda Pajnkihar. Prva diplomirana magistrica sestrinstva, Brankica Jurančić je rekla: “Ovim događajem sestrinstvo iz zvanja prelazi u profesiju.”

VLADIN PLAN UŠTEDE

Vlada na medicinskim sestrama i tehničarima želi uštedjeti 159 milijuna kn

● BOŽIĆNICA	91.307.500,00 kn
● REGRES	45.653.750,00 kn
● JUBILARNE NAGRADE	cca 22.000.000,00 kn
● UKUPNO	cca 159.000.000,00 kn

Vladin plan uštede na medicinskim sestrama i medicinskim tehničarima u slučaju prihvaćanja Dodatka I. Temeljnomo kolektivnom ugovoru pokazuje zapravo na koji način vlada namjerava oštetiti najosjetljivije djelatnike u zdravstvu.

Stručna služba HSSMS-MT-a uzela je u obzir samo uštede na jednokratnim davanjima za koje je moguće znati točne iznose i izračunati prosječne vrijednosti. Nemoguće je, primjerice, izračunati uštedu na naknadi za prijevoz, jer ne postoje relevantni podaci

o tome koliko radnika koristi prijevoz i koliko se kome plaća za njega, te koliko bi djelatnika bilo pogođeno izmjenom odredbe o naknadi prijevoza. Vladine uštede na jednokratnim davanjima za 36.523 medicinske sestre i tehničara:

REFERENDUM

Sindikati Vladi rekli ne!

Gotovo sve podružnice Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara/medicinskih tehničara provele su referendum u više od sto zdravstvenih ustanova. Ukupno je na referendum izašlo 85 podružnica koje čine 11.819 članova. Samo tri male podružnice, koje broje ukupno 75 članova, nisu provele referendum. Referendumu je pristupilo 8.648 članova ili 73,17 posto. Ukupan

broj članova koji su zaokružili NE Vladinom Dodatku I. TKU-a je 8.135 ili 94,07 posto. Ukupan broj glasova članova koji su se složili s Vladinim prijedlogom na referendumu je bio 475 ili 5,49 posto. Broj nevažećih listića je bio 38 ili 0,44 posto. Tako su članovi HSSMS-MT odlučili reći NE Vladinom Dodatku I. TKU-a. Unatoč vrlo zahtjevnom zadatku organizacije referendumu u zdravstvenim ustanova-

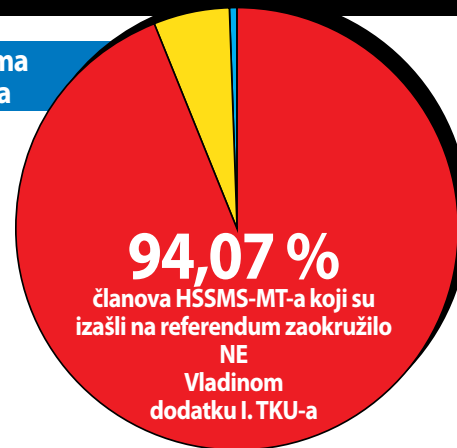
ma, odaziv je bio znak velike zainteresiranosti članova. Većina se izjasnila protiv Vladinog prijedloga smanjivanja prava radnicima u javnim službama. Osim HSSMS-MT-a, i članovi ostalih sindikata koji su proveli referendum, glasovali su protiv izmjena Kolektivnog ugovora. Riječ je o Sindikatu hrvatskih učitelja na čelu sa Zvonimirom Laktašićem, Nezavisnom sindikatu zaposlenih u srednjim školama Hrvat-

ske koji vodi Branimir Mihalinec te Nezavisnom sindikatu znanosti i visokog obrazovanja Vilima Ribića. Nakon provedenog referenduma, mirenje Vlade i sindikata 15. rujna nije uspjelo. Vlada je jednostrano otkazala Temeljni kolektivni ugovor, a četiri sindikata okupljena u Matici hrvatskih sindikata najavili su tužbe po raznim osnovama. Riječ je o j sindikatima koji imaju više od 64.000 članova.

Rezultati referenduma članova HSSMS-MT-a

5,49 %
članova HSSMS-MT-a složilo se s prijedlogom Vlade

0,44 %
nevažećih listića

ROBERT IVŠAK, SINDIKALNI POVJERENIK U KBC-u SESTRE MILOSRDNICE, O VLADINIM PRITISCIMA I REFERENDUMU

Prije ulaska Hrvatske u EU Vlada želi smanjiti cijenu rada

Robert Ivšak, glavni povjerenik HSSMS-MT-a u KBC-u Sestre milosrdnice u Zagrebu i član Predsjedništva, sindikalni je aktivist koji se svakodnevno bori za radnička prava. Prema njegovu mišljenju, do referenduma je svakako moralo doći. "S obzirom na to da se smanjuju radnička prava, bez mišljenja članova Sindikata mi nismo mogli svojom voljom staviti potpis na nešto tako važno"

"Naša polazišta su", pojašnjava Ivšak, "ugovor koji predlažu do 2016. Čitajući prijedlog Dodatka I, ne zna se gdje je Vladino polazište za pregovaranje pa ispada da počinjemo od nule. Znači, to bi bili novi pregovori, a ne nastavak na TKU koji imamo."

Cilj Vlade, smatra Ivšak, nije toliko ušteda u državnom proračunu, nego smanjenje cijene rada jer, kako je istaknuo, kad uđemo u EU, cilj Vlade je da uđemo sa što nižim cijenama rada.

"Na takav način ne približavamo se europskom standardu, nego standardu zemalja u okruženju", zaključuje Ivšak.

Zloporabe u proceduri glasova-

Robert Ivšak, sindikalni povjerenik

nja članstva, odnosno referenduma, Ivšak oštro odbacuje te pojašnjava kako se provodi referendum.

"Nakon odluke naše središnjice da se organizira referendum, mi povjerenici dobili smo upute i u KBC-u Sestre milosrdnice održali sastanak Izvršnoga odbora. Naš Izvršni odbor čine sindikalni predstavnici svih klinika u našem KBC-u. Nikad predsjednik podružnice ne donosi odluku samostalno, nego glasanjem i voljom Izvršnoga odbora", kaže Ivšak.

Iz kadrovske službe KBC-a Sestara milosrdnica sindikalnom povjereniku Ivšaku dostavljen je popis

članova HSSMS-MT-a s datumom od 6. rujna. Budući da kompjutorski sustav poslodavca dnevno ažurira sve podatke, Ivšak je imao točan popis članova njegova sindikata. Svi koji su bili na tom popisu imali su pravo izaći na referendum i izraziti svoju volju: prihvaćaju li Vladin Dodatak 1. Temeljnog kolektivnog ugovoru ili ga odbijaju. Sindikalni povjerenici dobili su kovertu s točnim brojem glasačkih listića, sukladno broju članova po klinikama.

Ime onoga tko je glasovao zaokružuje se na popisu i bilježi da je izvršio svoju dužnost. Nakon za-

vršetka referenduma, u četvrtak, 13. rujna, u 19 sati, Izvršni odbor HSSMS-MT-a prebrojao je glasačke listiće i utvrdio koliko je glasača za prihvaćanje Dodatka I, koliko protiv i koliko je nevažećih. Listići koji su dvostruko zaokruženi također su nevažeći. "Provjerava se i to odgovara li povrat listića broju onih koji su izašli na referendum. Sve mora biti u koverti. Zatim to ide u centralu, a centrala na temelju naših ovjera izrađuje zbirni izvještaj i proslijeđuje ga Matici sindikata", zaključio je Robert Ivšak. (zb)

OČITOVANJE SINDIKATA NA VLADIN PRIJEDLOG IZMJENE TEMELJNOG KOLEKTIVNOG UGOVORA (23. kolovoza 2012.)

ČLANAK 1. PRIJEDLOG VLADE RH

Sukladno načelu poštivanja zakonitosti i dosljedne provedbe propisa s područja uređenja plaća u javnom sektoru, Vlada Republike Hrvatske obvezuje se osigurati usklađivanje plaća zaposlenih u državnim i javnim službama, agencijama i ustanovama s propisima kojima se uređuje raspon i visina koeficijenta složenosti poslova radnih mjesta.

SINDIKATI

Traži se precizno objašnjenje što se pod tim misli, jer je krajnje neodređeno i nejasno napisano.

Odgovor staviti u zapisnik.

Sukladno odgovoru predložiti promjenu teksta, a po potrebi tražiti da se cijeli članak briše.

Članak 2. PRIJEDLOG VLADE RH

Ugovorne strane zajednički utvrđuju da će pitanje uvećanja koeficijenta složenosti poslova učitelja i nastavnika u osnovnom i srednjem školstvu ovisno o godinama staža riješiti izmjenama i dopunama Kolektivnog ugovora za zaposlenike u osnovnoškolskim ustanovama i Kolektivnog ugovora za zaposlenike u srednjoškolskim ustanovama.

SINDIKATI

Sindikati tvrde da se radi o previše općenitom povećanju, a da je nejasno o kojem povećanju je riječ i povećanju čega, te stavljaju prijedlog da se novi KU za zaposlenike u školstvu potpiše odmah pri potpisivanju ovog Dodatka, a u protivnom da se sklopi poseban KU koji će regulirati samo pravo 3, 5, 7, 9% uvećanje ovisno o godinama staža.

Članak 3. PRIJEDLOG VLADE RH

Članak 2. stavak 2. Temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama (u daljnjem tekstu TKU) mijenja se i glasi:

2. Ovaj Ugovor važi do 2. kolovoza 2016. godine.

SINDIKATI

Sindikati nemaju očitovanje na ovaj članak, no prema onome što je rečeno, protivni se tom članku i traži njegovo brisanje, tj. ne želi da TKU-u trajanje bude produljeno do 2016., već želi da se po njegovu isteku pregovara o novom TKU-u.

Članak 4. PRIJEDLOG VLADE RH

Članak 60. Temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama (u daljnjem tekstu TKU) neće se primjenjivati u 2013. godini.

SINDIKATI

Sindikati nemaju očitovanje na ovaj članak, no prema onome što je rečeno, nema nikakva odricanja prije nego li se ugovori vraćanje prava u vrijeme gospodarskog oporavka.

Članak 5. PRIJEDLOG VLADE RH

Visina dnevnice za službena putovanja u Hrvatskoj iz članka 64. stavka 2., TKU iznosit će 150 kuna u 2012. i

2013. godini.

SINDIKATI

Sindikati nemaju očitovanje na ovaj članak, a kritika na njega nije bilo od strane članstva.

Članak 6. PRIJEDLOG VLADE RH

Članak 67. TKU-a mijenja se i glasi:

„Članak 67.

(1) Zaposleniku se nadoknađuju troškovi mjesnog javnog prijevoza za dolazak na posao i povratak s posla u visini za poslodavca najpovoljnijeg troška javnog prijevoza koji mu omogućuje redoviti dolazak na posao i povratak s posla.

(2) Zaposleniku koji za dolazak na posao i povratak s posla ne koristi mjesni javni prijevoz, a taj prijevoz omogućuje redoviti dolazak na posao i povratak s posla, naknada troškova prijevoza isplaćuje se na način da se mjesečna naknada sukladno odredbama ovoga članka umanjuje za 25%.

(3) Ako nije organiziran mjesni javni prijevoz koji zaposleniku omogućava redoviti dolazak na posao i povratak s posla, zaposleniku se nadoknađuju troškovi prijevoza koji se utvrđuju u visini cijene mjesečne karte javnog prijevoza najbližeg mjesta u kojem je taj prijevoz organiziran.

(4) Zaposlenik koji ima manje od 2 km od adrese stanovanja do adrese rada, odnosno manje od 2 km od stanice međumjesnog prijevoza do adrese rada ili do adrese stanovanja, nema pravo na naknadu troškova mjesnog prijevoza u mjestu stanovanja, odnosno u mjestu rada.

(5) Zaposleniku se nadoknađuju troškovi međumjesnog prijevoza za dolazak na posao i povratak s posla međumjesnim javnim prijevozom koji omogućava zaposleniku redovit dolazak na posao i povratak s posla u visini stvarnih izdataka prema cijeni mjesečne, odnosno pojedinačne karte, ako je mjesto stanovanja udaljeno do 100 km od mjesta rada.

(6) Ako nije organiziran međumjesni prijevoz, odnosno ako zaposlenik kojem organizirani međumjesni prijevoz omogućava redovit dolazak na posao i povratak s posla umjesto mjesnog i međumjesnog prijevoza koristi osobni automobil ili drugo prijevozno sredstvo, poslodavac zaposleniku može, ako mu je to povoljnije, isplatiti naknadu u visini od 0,75 kn po prijeđenom kilometru.

(7) Ako na istoj relaciji prometu je više prijevoznika, zaposleniku koji stvarno koristi mjesni i međumjesni javni prijevoz nadoknađuju se troškovi prijevoza na posao i s posla međumjesnim odnosno mjesnim javnim prijevozom u visini stvarnih izdataka prema cijeni mjesečne karte onog prijevoznika koji je najpovoljniji za poslodavca, pod uvjetom da vozni red tog prijevoznika omogućuje redovit dolazak na posao i povratak s posla.

(8) U slučaju udaljenosti od mjesta stanovanja do mjesta rada većoj od 100 km, naknada troškova prijevoza na posao i s posla mjesnim i među-

mjesnim javnim prijevozom, utvrđuje se u visini 0,65 kn po prijeđenom kilometru, posebnom odlukom nadležnog ministra.

(9) Ako se najviša maloprodajna cijena MB Eurosuper BS 95, prema podacima Ministarstva gospodarstva, promijeni za više od 20% od dana stupanja na snagu ovoga Ugovora, ugovorne strane se obvezuju korigirati visinu naknade troškova prijevoza po prijeđenom kilometru iz stavka 6. i 8. ovoga članka u roku od 30 dana.

(10) Ako zaposlenik iz stavka 1. i 5. ovoga članka, mora sa stanice međumjesnog javnog prijevoza koristiti i mjesni prijevoz, stvarni izdaci utvrđuju se u visini zbroja troškova mjesnog i međumjesnog javnog prijevoza sukladno odredbama ovoga članka, osim u slučaju kada mjesni javni prijevoz obuhvaća i međumjesni prijevoz (tzv. prijevozne zone).

(11) Poslodavac zaposleniku kupuje mjesečnu ili godišnju kartu ili mu nadoknađuje stvarne troškove prijevoza, prema predloženim računima, odnosno kupljenim prijevoznim kartama, o čemu se zaposlenik mora izjasniti na početku godine.

(12) Zaposlenik iz stavka 6. i 8. ovoga članka, naknadu troška prijevoza ostvaruje predajom ispunjenog i potpisanog formulara na kojem evidentira stvarne dolaskе na posao osobnim automobilom i drugim prijevoznim sredstvom te prijeđene kilometre za dolazak na posao i povratak s posla u prošlom mjesecu, do 3. dana u mjesecu, osim u slučaju sprječivosti kada ga predaje naknadno, nakon prestanka razloga sprječivosti.

(13) Udaljenost između adrese stanovanja i adrese rada utvrđuje se prema planeru putovanja Hrvatskog autokluba, u slučaju iz stavka 4. kao najkraća ruta uz korekciju za uređene pješačke nathodnike i pothodnike, a u slučaju iz stavka 6. i 8. ovoga članka kao najkraća ruta bez naplate sa suvremenim kolničkim zastorom (asfaltom).

(14) Iznimno od stavka 1. do 13. ovoga članka, naknada troškova mjesnog i međumjesnog prijevoza za dolazak na posao i povratak s posla neće se isplatiti za dane godišnjeg odmora, rodiljnog dopusta, privremene sprječivosti za rad i za druge dane kada zaposlenik nije u obvezi dolaska na posao.

(15) Pravo na troškove prijevoza nema onaj zaposlenik kojemu prijevoz organizira poslodavac.

(16) Ukoliko prijevoz iz stavka 15. ovoga članka nije organiziran na cijeloj relaciji na kojoj zaposlenik putuje na posao i s posla, za nepokriveni dio relacije nadoknađuju se troškovi prema kriterijima iz ovoga članka, sukladno odluci nadležnog ministra.

(17) Na zaposlenika s tjelesnim oštećenjima donjih ekstremiteta utvrđenih općim propisima ne primjenjuje se ograničenje iz stavka 4. ovoga članka.

(18) Redoviti dolazak na posao i po-

vratka s posla osigurava onaj javni prijevoznik kod kojeg je vozni red organiziran na način da vrijeme čekanja od dolaska u mjesto rada do početka radnog vremena zaposlenika te vrijeme čekanja od završetka radnog vremena do polaska redovite linije prema mjestu stanovanja zaposlenika ne prelazi 45 minuta, u slučaju potrebe za presjedanjem vrijeme čekanja između dvije linije javnog prijevoza ne smije biti duže od 30 minuta

(19) Naknada troškova prijevoza iz ovoga članka isplaćuje se najkasnije do 15. u mjesecu za prethodni mjesec.

SINDIKATI

Sindikati traže plaćanje stvarnih troškova prijevoza i ne prihvaća razlikovanje onih koji prijevoz koriste i onih koji ga ne koriste. Traže izmjenu stavaka 6, 9, 12 i 13 i ne prihvaćaju umanjenje naknade troškova prijevoza za GO, bolovanje, porodiljni.

Istodobno predlažu da se naknada ne umanjuje ako je izostanak s posla u jednom mjesecu kraći od 10 dana, a ako je izostanak dulji (ali ne cijeli mjesec), naknadu umanjiti za 20%. Predlažu da se isplata temeljem pojedinačne karte isplaćuje prema broju radnih dana koje je radnik radio. Predlažu da se iz st. 16. briše „sukladno odluci ministarstva“. Predlažu da se naknada za prijevoz i dalje isplaćuje unaprijed, zadnjeg dana u mjesecu za idući mjesec.

Članak 8.a

U čl. 8. Vlada predlaže ukidanje božičnice za 2012. i 2013. godinu i sindikati na to nemaju komentara, ali ima odgovor u vidu čl. 8.a

SINDIKATI

Traži se vraćanje svega čega su se radnici odrekli nakon gospodarskog oporavka.

Članak 10.

PRIJEDLOG VLADE RH

Svi kolektivni ugovori za pojedina područja, odjeljke ili skupine prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti, koji su zaključeni slijedom Temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama, uskladi će se s ovim Dodatkom u roku od 30 dana od dana njegova potpisivanja.

SINDIKATI

Traži se da se pristupi pregovorima o izmjenama granskih kolektivnih ugovora, a ne da predložene izmjene TKU-a automatski postanu i dio granskih KU-a.

Članak 12.

PRIJEDLOG VLADE RH

Ugovorne strane sporazumno utvrđuju da će za vrijeme trajanja TKU-a, svake godine prije donošenja Državnog proračuna ponovno pregovarati o materijalnim pravima koja su ovim Dodatkom ograničena.

SINDIKATI

Traži se potpuno brisanje ovog članka jer svaka strana može uvijek predložiti izmjene TKU-a

INTERVJU

Anica Prašnjak

predsjednica
Glavnog vijeća
HSSMS-MT-a, članica
Pregovaračkog
odbora Sindikata za
Kolektivni ugovor u
djelatnosti zdravstva
i zdravstvenog
osiguranja te članica
Pregovaračkog
odbora za TKU

Mnogi naši članovi smatraju da ne treba dugo čekati, nego odmah ići u štrajk

Predsjednica Glavnog vijeća HSSMS-MT-a, Anica Prašnjak, bacc. med. techn., svoju profesionalnu karijeru počela je u Klinici za Infektivne bolesti u Zagrebu gdje se zaposlila 1978. godine, a uz rad završila je Višu medicinsku školu pri Medicinskom fakultetu u Zagrebu i treću godinu studija na Visokoj zdravstvenoj školi u Zagrebu te stekla naziv prvostupnica (baccalaureus).

U rad HSSMS-MT-a uključila se 1991., bila je članica Izvršnog odbora sindikata od 1993.

**nastavak na
sljedećoj stranici**

Nastavak s prethodne stranice

do 1999. godine, kad je izabrana u Predsjedništvo Sindikata, a od 2003. predsjednica Sindikata. Od 2009. na dužnosti je predsjednice Glavnog vijeća Sindikata.

Gospođa Prašnjak članica je i Pregovaračkog odbora sindikata za TKU za službenike i namještenike u javnim službama, članica Velikog vijeća i Predsjedništva Matice hrvatskih sindikata.

Od samoga početka pregovora komunikacija između sindikata javnih službi i pregovarača u ime Vlade RH je loša. Zašto?

Mi smo zapravo dovedeni pred gotov čin. U ožujku smo pozvani iz Vlade na tzv. pregovore, zbog izmjena i dopuna TKU-a koji vrijedi do srpnja 2013., a dočekao nas je već gotov tekst i materijal. Gospođa Linić i Mrsić rekli su da je situacija u zemlji teška, novca nema, a za državni proračun treba uštedjeti toliko i toliko milijuna i jednostavno za javne službe nisu predvidjeli toliko sredstava pa traže da se mi odrekneimo materijalnih prava koja su nam zajamčena ugovorima. Oni, dakle, te ugovore, nisu niti uzeli u obzir, pa je ispalo da smo mi, eto, samo pozvani da bismo se za svoju državu i svoj narod odrekli sredstava koja Vladi nedostaju.

Vlada je, očito, od samog početka pregovora željela podijeliti sindikate. Kako je u tome uspjela?

Na prvi sastanak s Vladom četiri sindikata Matice nisu se odazvala jer smo već imali dogovorene termine. Tražili smo da se sastanak odgodi za jedan dan jer smo bili spriječeni doći u ugovoreno vrijeme, no nismo naišli na razumijevanje druge strane. Ostala četiri sindikata odazvala su se na taj sastanak i tu je već iskrsnuo problem sa sindikatima jer nismo zajedno otišli i nastupili sa zajedničkim stavom. S druge strane, Vladini pregovarači nisu pričekali svih osam sindikata, nego su u pregovore krenuli bez naša četiri sindikata.

Zar ne postoji protokol pregovaranja?

U dosadašnjim pregovorima s Vladom RH pravilo je bilo potpisati protokol o pregovaranju, stoga su naša četiri sindikata ponudila da sklopimo sporazum o pregovaranju, protokol, koji bi obvezivao i sindikate i Vladu, međutim, isti nije prihvaćen. Naš prijedlog bio je da se potpisom šest od osam sindikata ugovorena prava odnose na sve zaposlenike.

Međutim, oni nisu željeli protokol za pregovaranje jer su mislili da mi imamo „skriveni adut u rukavu“. Kad smo došli na sljedeći sastanak, druga strana je već imala odgovore od četiri sindikata pa smo mi ispali problematični sindikati koji nisu udovoljili Vladi i odazvali se na njihov prvi poziv.

Na posljednjem sastanku Vilim Ribić, predsjednik Matice sindikata, burno je reagirao. O čemu je, zapravo, riječ?

Rekli su da je na tom sastanku Vilim Ribić napravio skandal. Nije gospodin Ribić napravio nikakav skandal, to je bio gnjev pravednika, očajnoga građanina koji je želio upozoriti na to da Vladini pregovarači i savjetnici nemaju dovoljno radnog i životnoga iskustva da bi pregovarali. Ti savjetnici su, pretpostavljamo, pametni mladi ljudi koji su završili fakultete, ali s vrlo malo pregovaračkog isustva. Stoga nisu prihvatili ni protokol o pregovaranju.

Četiri sindikata ipak su potpisala ponudeno?

Da je šest sindikata od ukupno osam prihvatilo Dodatak I. Temeljnog kolektivnog ugovoru, njihovi bi potpisi vrijedili za sve. Četiri sindikata su vrlo brzo potpisala Dodatak I. TKU-a. Mi ostali nismo potpisali ali nismo odbili Vladu, samo smo željeli pregovarati o tome na koji će nam način vratiti oduzeta prava, naravno, kad bude bolje gospodarsko stanje u zemlji. Nisu prihvatili naš prijedlog.

Je li Vladina ponuda zapravo anuliranje TKU-a?

U novoj ponudi naveli su da materijalna prava, prijevoz, i regres, i jubilarne nagrade..., već imaju svoju ugovorenu cijenu. Znači, sve ono za što smo se prije borili i izborili i više ne postoji. To je značilo da u pregovorima krećemo od nule, što se nikad prije nije dogodilo. Uvijek se pregovaralo na osnovu posljednjih materijalnih prava koja su isplaćena, na pregovorima se uvijek počinje od toga.

Na mirenju ste upozorili na tu činjenicu?

Ministri Miranda Mrsić i Neven Mimica na mirenju su nam rekli: «Pa znate što je Vlada mislila u tom tekstu?!» Vlada u tekstu koji ima pravne posljedice mora definirano napisati što misli. A članak o prijevozu ima četrnaestpetnaest stavki u Dodatku I., koje nitko neće znati protumačiti i zbog toga će biti velikih neugodnosti na terenu i nesnalaženja. Oni su tvrdili da će tako spriječiti zlorabe. Nakon takvog dokumenta, bit će još većih zloraba.

Dakle, niste imali mandat da potpišete Dodatak I.?

Ostali sindikati rekli su da imaju odluku svojih tijela i da mogu prihvatiti Vladin Dodatak I. TKU-a. Naša četiri sindikata imali su odluke sindikalnih tijela da ne mogu potpisati Dodatak I. Nismo htjeli donijeti odluku mimo svojih ovlasti i potpisati Dodatak, pogotovo stoga što naš TKU vrijedi do 2013.

Državnim službenicima je TKU isjecao pa su predstavnici njihovih sindikata potpisali Vladin aneks, da barem nešto imaju, da ne izgube sve. Naš TKU još

uvijek traje, a to što Vlada RH poštuje svoje ugovore prema bankama i stranim korporacijama, a ne poštuje ugovore sa svojim građanima, drugo je pitanje. Nismo željeli preuzeti rizik odlučivanja bez suglasnosti svojih članova. Odlučili smo pozvati naša tri najvažnija sindikalna tijela da donesu odluku: Predsjedništvo, Glavno vijeće i Nadzorni odbor. I svi su donijeli odluku da ne možemo potpisati odricanja bez referenduma među članstvom.

Mnoge je iznenadio čvrst stav Sindikata medicinskih sestara?

Medicinskim sestrama je dosta! Mi ne želimo biti krpe kojima će netko stalno glancati podove. Revolitirani smo ovakvim socijalnim dijalogom i odnosom prema nama, ne samo ove, nego svih dosadašnjih vlada, od socijalizma do danas. Godinama smo bile zaneimarivane i degradirane.

Naša stručna služba, primjerice, u resorno ministarstvo poslala je brojne dopise. Dio političke i odgovornosti Ministarstva podrazumijeva barem odgovoriti na dopis, ali naše ministarstvo ne odgovara niti na jedan dopis. Slali smo čak i požurnice. Molili smo da se očituju u hitnim slučajevima, međutim, nisu odgovorili niti na jedan dopis.

Ima li Ministarstvo zdravlja svoje podobne sindikate?

Ministar je na jedan sastanak pozvao 17 sindikata pa smo govorili o općenitim temama, jednaka kolegica imala je monolog dvadeset minuta zbog čega drugi nisu mogli doći do riječi. Svi smo frustrirani i bez ikakva zaključka otišli sa sastanka. Takvi sastan-

ci se organiziraju forme radi. To daje sliku kako se ministar sastao sa sindikatima. Na takvim sastancima ništa se konstruktivno ne da učiniti. Dođe mnogo ljudi, govori se o uređajima, CT-ima i slično. Budući da neki imaju jače lobije, nas medicinskih sestara nema nigdje ni u brojci niti u slovu.

Nema vas ni u Vladi Strategiji razvoja zdravstva do 2020.?

U Strategiji razvoja zdravstva do 2011. navodi se nedostatak 12.000 medicinskih sestara. Međutim, nova Strategija zdravstva do 2020. svrstala nas je u amorfnu gomilu zdravstvenih djelatnika srednje i više stručne sprema pa se ne može iščitati koliko medicinskih sestara nedostaje u zdravstvenom sustavu, niti postoji li strategija razvoja sestrinstva u smislu profesije. Da se na papir pokušalo staviti barem neku viziju razvoja sestrinstva, ali nije.

Medicinske sestre, kako se čini, najviše je pogodila najava ukidanja putnih troškova?

Pa to je sasvim logično kad se vidi što to, prema prijedlogu Vlade, konkretno znači. Primjerice, onima koji koriste osobni automobil naknada za prijevoz bit će znatno umanjena. Ima mnogo sestara i tehničara koji dolaze iz malih mjesta i rade u turnusima, pa je naknada za prijevoz velika stavka koja će im znatno skresati budžet. Ne možemo pristati niti na Vladinu argumentaciju da bez naknade za prijevoz ostaju i oni koji stanuju do dva kilometra od ustanove u kojoj rade. Imamo ljude koji su teško pokretni, starije kolegice koje imaju problema s kralježnicom. Ima zaposlenika koji koriste po nekoliko međumjesnih linija itd. Što je, pak, s patronažnim sestrama koje nemaju službeni automobil. Po manjim mjestima patronažne sestre vlastitim automobilom obilaze bolesnike. One dnevno moraju obići i do osam pacijenata, stare i nemoćne, dojenčad...

Kad sam čula Vladinu ponudu za prijevoz, jednostavno nisam mogla slušati te nazovi argumente, nešto se u meni prelomilo pa sam izašla iz prostorija u kojima smo pregovarali. To ne da nije dobro, to je katastrofa, to su prijedlozi koji se kose sa zdravim razumom.

Prekovremeni sati također su velik problem?

Prekovremene sate medicinskim sestrama ne plaćaju, a ima ih jako puno i oni su jasan pokazatelj nedostatka broja medicin-

skih sestara. Problem prekovremenih sati, dakle, može se riješiti samo tako da se zaposli nove ljude. Trenutačno je na burzi 1.800 nezaposlenih medicinskih sestara, imamo i one koji se školuju, koji nisu ni na burzi, nego rade u trgovini ili drugim djelatnostima. Međutim, na snazi je još uvijek odluka Ministarstva zdravstva o zabrani zapošljavanja zdravstvenih radnika zbog čega se problem ne može riješiti. Stoga su zbog prekovremenih sati u Osijeku već krenule prve tužbe.

Vlada očito želi uštedjeti na medicinskim sestrama?

Uzmite u obzir da su medicinske sestre najbrojnija skupina djelatnika u zdravstvu.

Prema izračunima, na 12.000 medicinskih sestara, koje imaju prosječan dohodak 6.000 kuna bruto, Vlada bi uštedjela 72 milijuna kuna mjesečno. Stoga su uštede na medicinskim sestrama u slučaju prihvaćanja Vladina Dodatka I. goleme. U drugom slučaju, ako bi prosjek bruto dohotka bio 8.000 kuna, u državni proračun slilo bi se 96 milijuna kuna mjesečno.

Dok smo živi, ne možemo utužiti državu za onoliko koliko nas zakađaju. Pojedinačno, riječ je o sitnim iznosima, ali ukupna svota s obzirom na udio medicinskih sestara i tehničara u sustav je golema. U velikim ustanovama tipa KBC Split, KBC Zagreb, KBC Osijek riječ je o milijunskim iznosima.

Referendum je glatko prošao. Članovi su odbili Vladin Dodatak I. TKU-a?

Pritisci na naš sindikat i Sindikat znanosti i obrazovanja još su nas više ojačali. Kad su ljudi pročitali u novinama da im smanjuju plaću, što je bila Vladina kampanja zastrašivanja, reagirali su upravo suprotno. Nisu se prestrašili, nego su glasovali protiv Vladina Dodatka I. TKU-a.

Koje sindikalne aktivnosti slijede nakon provedenog referenduma?

Ići ćemo po podružnicama i razgovarati s ljudima. Vidjet ćemo što se može pravno i administrativno rješavati kako ne bismo u nepriliku dovodili ni naše članove niti naše bolesnike. Vidjet ćemo što i kako se može odraditi sindikalnim i radničkim aktivnostima, prosvjedima i slično. Mnogi naši članovi na terenu smatraju da ne treba dugo čekati i 'filozofirati', nego odmah ići u štrajk.

SINDIKATI SU JOŠ U SVIBNJU, PRIJE NAJAVE OTKAZIVANJA TKU-a, PREDVIDJELI VLADINE

Vlada želi svakoju medicinskoj sestri i tehničaru godišnje uzeti 5.495,64 kn

Budući da osnovicu i koeficijente čuva Dodatak Sporazumu o osnovici koji su sindikati potpisali u svibnju 2009. godine (nakon štrajka u obrazovanju i nakon 23 sata neprestanih pregovora), Vlada RH nije mogla smanjiti osnovicu i koeficijente. Kako se taj Sporazum ne može otkazati, Vlada nema prostor za rušenje osnovice.

Zbog Dodatka Sporazumu o osnovici 2009. uveden je i krizni porez. Taj je Sporazum trn u

oku svakoj vladi i najvrjednije je što su sindikati u djelatnosti zdravstva i drugih javnih službi do sada napravili.

Stoga ga sindikati moraju braniti svim dopuštenim sredstvima.

Jer, Sporazum ne samo da čuva osnovicu, nego jamči i povrat 6% osnovice po izlasku iz krize, te osigurava rast plaća po većim stopama od rasta u privredi u godinama nakon povrata osnovice. Taj zajamčeni porast trajat će sve do

2017. godine, tj. do dostizanja pravedne cijene rada u odnosu na druge sektore u zemlji.

Prema tome, ako Vlada ne može smanjiti osnovicu i koeficijente, može smanjiti ukupni materijalni standard tako što će uzeti dodatke na plaću ili neka druga prava iz kolektivnih ugovora.

Sindikati su do sada izborili niz dodataka na plaću koje uživaju radnici u djelatnosti zdravstva i zdravstvenog osiguranja.

DODACI NA PLAĆU IZ KOLEKTIVNOG UGOVORA ZA DJELATNOST ZDRAVSTVA I ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA (NN broj 126/11) koje imaju medicinske sestre i tehničari:

- 0,5% dodatka po godini staža prema Zakonu o plaćama.

Položajni dodaci:

- položajni dodaci od 5 do 40% dodatka.

Dodaci na složenost posla i uvjete rada:

- sestre u Primarnoj zdravstvenoj zaštiti:

a) svi 6%, a od 1. siječnja 2013. 8% dodatka,

b) patronaža 15% dodatka, a od 1. siječnja 2013. 18%.

- sve medicinske sestre i tehničari u bolnici od 8 do 25% dodatka na plaću:

a) smjenski rad 10%,
b) rad subotom 25%,
c) rad nedjeljom 35%,
d) rad noću 40%,
e) prekovremeni rad 50%,
f) rad na blagdan 150%.

Dodaci na staž u zdravstvu:

- 4,8 i 10% dodatka na staž za 20, 30 i 35 godina staža u službi.

Ako Vlada, prema najavama smanjenja plaća u javnom sektoru, ukine sve te dodatke, medicinske sestre i tehničari, prema izračunima HSSMS-MT-a, koji su razrađeni u svibnju, mogu očekivati sljedeće:

- PZZ sestra početnica SSS - izgubila bi 11% na plaću, a od 1. siječnja 2013. 13%;

- PZZ sestra SSS (30 god. rad. staža) - izgubila bi 19% na plaću, od 1. siječnja 2013. 21% (oko 35% bez 0,5% po god.);

- PZZ sestra VSS patronaža (30 god. rad. staža) - izgubila bi 23% na plaću, od 1. siječnja 2013. 26% (oko 40% bez 0,5% po god.);

- bolnička sestra SSS (20 god. rad. staža) - izgubila bi 14% na plaću, od 1. siječnja 2013. 20% (oko 30% bez 0,5% po god.);

- bolnička sestra VSS - intenzivna skrb (30 god. rad. staža) - izgubila bi 33% na plaću (oko 50% bez 0,5% po god.);

- glavne sestre klinika (35 god. rad. staža) - izgubile bi 50% na plaću (oko 65% bez 0,5% po god.).

Navedeni izračuni umanjenja plaća izrađeni su „ugrubo“, bez umanjenja po osnovi dodataka za rad noću, subotom, nedjeljom i sl., jer se radi o specifičnostima koje se obračunavaju na mjesečnoj razini za svakog ponaosob. Naravno, ne moramo niti isticati da bi ukidanjem tih dodataka plaće medicinskih sestara bile umanjene za znatne iznose.

U ovogodišnjem proračunu vlasti nisu predvidjele sredstva za

božićnicu, regres, a niti dio sredstava za prijevoz.

Ostala prava

U slučaju otkazivanja Kolektivnog ugovora, osim božićnice, regresa i prava na naknadu troškova prijevoza, u pitanju su i druga prava koja su sindikati ugovorili:

- jubilara nagrada i dar za djecu;
- otpremnina pri odlasku u mirovinu;
- naknada za odvojeni život i terenski dodatak;
- plaćeni sistematski pregledi;
- osiguranje od nesreće na radu;
- razni oblici pomoći (smrti, bolovanja, invalidnosti, kupnja lijekova, ortopedskih pomagala...);
- naknade za izume i tehnička unaprjeđenja;
- broj dana godišnjega odmora;
- broj dana plaćenoga dopusta;
- osiguranje sredstava za edukaciju.

Poziciju medicinskih sestara/tehničara dodatno otežava tužba protiv Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja te stav Ministarstva zdravlja prema kojemu neće

imenovati svoje predstavnike u zajedničko povjerenstvo dok se ne razriješi spor oko Kolektivnog ugovora.

Isto tako, otežava i činjenica da nije imenovano Zajedničko povjerenstvo za tumačenje istog.

Prema HSSMS-MT-u, nije istina da javni sektor do sada nije dao doprinos krizi, kako tvrdi ministar Slavko Linić. U javnom sektoru doprinos krizi dale su do sada sve javne službe (zdravstvo, obrazovanje...), državne službe (policijska, vojska...) i državna uprava, tj. svi korisnici državnog proračuna. Nikakav doprinos krizi unutar javnog sektora nisu dali lokalna uprava i javna poduzeća. Naš pad osnovice od 6% i zamrznute plaće pune tri godine, doprinos je koji samo nesposobne vlasti ne znaju iskoristiti. To je više od 7 milijardi kuna koje smo dali budžetu. Nismo vidjeli da je naše odricanje dalo rezultata. Unatoč tome, krupni kapital i njegovi mediji, te manje više i njegova vlast, ne samo da ponavljaju potrebu rezanja u javnim službama, nego, štoviše, gotovo svakodnevno vrijeđaju zaposlenike, ustanove i sindikate.

Tako se društvena podjela u uvjetima krize sve više zaostavlja i pretvara u sirovu klasnu bitku.

Vladinim prijedlogom ukidanja ili umanjenja prava iz kolektivnih ugovora dolazi do jednako postotka umanjenja plaće svim radnicima, bez obzira na radno mjesto na kojem rade, ali razlike postoje u ukupnim prima-

PLANOVE UŠTEDA I LETKOM INFORMIRALI ČLANSTVO

Ministar Mirando Mršić, glavni Vladin pregovarač sa sindikatima, neosjetljiv je na socijalno stanje

nijima koje će radnici ostvariti.

Radnici bez radnog iskustva neće osjetiti smanjenje plaće, ali im plaća neće rasti prijašnjim tempom, pa tako dolazi do umanjenja osnovne plaće od 0,2% za svaku godinu radnoga staža. Tim tempom, do napunjenih 40 godina radnoga staža, plaća će im biti 6 do 7% manja nego što je sada. Iako se ti postotci na prvi pogled ne čine tako velikima, oni se izražavaju u dosta velikom smanjenju radnikove bruto plaće. Upravo će radnici s najviše radnog staža biti najviše pogođeni tim mje-

rama. Kod medicinskih sestara/tehničara došlo bi do prosječnog umanjenja plaće od 457,97 kn mjesečno, s tim da bi najviše umanjenje imali sestre/tehničari s više radnoga staža, dok kod onih bez iskustva nema razlike niti bi bilo kakvog umanjenja.

Takav bi prosjek vrijedio za sestre/tehničare sa 25 godina radnoga staža (što je blizu prosjeku radnoga staža medicinskih sestara/tehničara u RH).

Ovi su izračuni okvirni da bi se što slikovitije prikazalo o kolikom se smanjenju plaća radi. Svaka

Kod medicinskih sestara/tehničara došlo bi do prosječnog umanjenja plaće od 457,97 kn mjesečno, s tim da bi najviše umanjenje imali sestre/tehničari s više radnoga staža

OPASNE PRIJETNJE NAŠIM PLAĆAMA

SVIM ČLANOVIMA HRVATSKOG STRUKOVNOG SINDIKATA MEDICINSKIH SESTARA I TEHNIČARA

Draga kolegice i kolegi!

Resolucija je ministar Mršić naprosto ignorirao plaće u javnom sektoru od druge godine. U istomovnoj kampanji pokušao je da nam drži plaće u javnom sektoru. Po prethodnoj vlasti računali su povećanje plaće i još do jula bi se trebalo vidjeti kako će se stvari razvijati. U ovom slučaju, svi su se složili, svi su se složili, svi su se složili.

Pretpostavljamo da nam država može pripisati da imamo pravo na plaće, ali ne možemo pripisati da imamo pravo na plaće.

OSNOVICA I KOEFICIJENTI:

Plaća koja se sada isplaćuje sestrama i tehničarima je 10% manja nego što je bila prije 10 godina. To znači da su se plaće smanjile za 10% u odnosu na plaće koje su imali prije 10 godina. To znači da su se plaće smanjile za 10% u odnosu na plaće koje su imali prije 10 godina.

Dodatci na složenost posla i uvjete rada:

Plaća koja se sada isplaćuje sestrama i tehničarima je 10% manja nego što je bila prije 10 godina. To znači da su se plaće smanjile za 10% u odnosu na plaće koje su imali prije 10 godina. To znači da su se plaće smanjile za 10% u odnosu na plaće koje su imali prije 10 godina.

Dodatci na staž u zdravstvu:

Plaća koja se sada isplaćuje sestrama i tehničarima je 10% manja nego što je bila prije 10 godina. To znači da su se plaće smanjile za 10% u odnosu na plaće koje su imali prije 10 godina. To znači da su se plaće smanjile za 10% u odnosu na plaće koje su imali prije 10 godina.

DOPISI: PREDSDJEDNICA GLAVNOG VIJEĆA HSSMS-MT-a, ANICA PRAŠNJAK, PIŠE MINISTRU OSTOJIĆU

Medicinske sestre nisu dentalni asistenti

Svojim postupanjem Hrvatska komora dentalne medicine grubo krši zakonska i profesionalna prava medicinskih sestara/tehničara, upozorava predsjednica Glavnog vijeća HSSMS-MT-a

Predsjednica Glavnog vijeća HSSMS-MT-a, Anica Prašnjak, bacc. med. techn., još je u ožujku napisala pismo ministru zdravlja Rajku Ostojiću zbog toga što je Hrvatska komora dentalne medicine prekoračila svoje ovlasti, tumačeći propise i uređujući sustav po svome. Tako su medicinske sestre/medicinski tehničari u timovima dentalne medicine dovedeni u situaciju da brane svoja zakonom stečena prava.

Gospođa Prašnjak u svome je pismu podsjetila ministra Ostojića na Zakon o zdravstvenoj zaštiti prema kojemu poslove u zdravstvenoj djelatnosti na pri-

marnoj razini, među ostalim, doktori stomatologije obavljaju u timu sa stomatološkim asistentom, odnosno medicinskom sestrom/medicinskim tehničarom.

“Sukladno tome i Pravilniku o minimalnim uvjetima u pogledu prostora, radnika i medicinsko-tehničke opreme za obavljanje zdravstvene djelatnosti (NN br. 61/11), u članku 15. stavak 5. navedeno je da u ordinaciji dentalne medicine minimalno rade - jedan doktor dentalne medicine i jedan dentalni asistent za 8 sati radnog vremena.”

“Sindikatu medicinskih sestara”, navodi se dalje u dopisu Anice Prašnjak “logično je da Pravilnik kojim se propisuju minimalni kriteriji, kao minimum za radnika u timu dentalne medicine, navodi dentalnog asistenta, s obzirom na to da medicinska sestra/medicinski tehničar imaju širu zdravstvenu naobrazbu. Međutim, kako postoji zakonska odredba prema kojoj u timu dentalne medicine s doktorom ravnopravno rade dentalni asistenti i medicinske sestre - medicinski tehničari, nedopustivo je, ali i nezakonito da Komora svojim

naputkom medicinske sestre/medicinske tehničare prevodi u dentalne asistente. Stoga nas zabrinjava način na koji to

tumači Hrvatska komora dentalne medicine”, priše predsjednica Glavnog vijeća HSSMS-MT-a.

Naime, Hrvatska komora dentalne medicine u ovom trenutku traži da sve medicinske sestre - medicinski tehničari članovi tima dentalne medicine podnesu Zahtjev za upis u registar dentalnih asistenata, ishode dozvolu za rad dentalnih asistenata i prihvate status dentalnih asistenata. Zatim traži da medicinske sestre/medicinski tehničari stave u mirovanje svoje članstvo u Hrvatskoj komori medicinskih sestara i učlane se u Hrvatsku komoru dentalne medicine. Uzimanjem dozvole za rad dentalnih asistenata i priznavanjem statusa dentalnog asistenta medicinske sestre bi se odrekle svoga obrazovanja i dozvole za rad.

“Time bi se”, naglašava Anica Prašnjak u dopisu ministru zdravlja, “medicinske sestre/medicinske tehničare degradiralo i dovelo do smanjenja stečenih prava koja ostvaruju kao zdravstveni radnici u timovima primarne zdravstvene zaštite. Isto tako, i cijeli bi sustav primarne zdravstvene zaštite bio zaklinut za veliki broj medicinskih sestara (oko tri tisuće) koje su pokrivala brojna radna mjesta u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, uključujući i dežurstva.”

Upravo da bi se izbjegla ta mogućnost manipuliranja uvođenjem isključivo dentalnih asistenata u tim dentalne medicine,

člankom 222. Zakona o zdravstvenoj zaštiti propisano je: “Zdravstveni radnici koji su do stupanja na snagu ovoga Zakona stekli odgovarajuću stručnu spremu, odnosno koji su stručno obrazovnim ustanovama zdravstvenoga usmjerenja, mogu i dalje obavljati poslove zdravstvene zaštite sukladno propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovoga Zakona.”

Medicinske sestre/medicinski tehničari koji sada rade u timovima dentalne medicine su zdravstveni radnici s četverogodišnjim ili višegodišnjim zdravstvenim obrazovanjem, članovi su Hrvatske komore medicinskih sestara i imaju zakonom propisane dozvole za rad, a temeljem Zakona stekli su pravo biti članovi tima dentalne medicine i bez ispunjavanja zahtjeva Hrvatske komore dentalne medicine.

“Svojim postupanjem Hrvatska komora dentalne medicine”, upozorava predsjednica Glavnog vijeća HSSMS-MT-a Anica Prašnjak, “grubo krši zakonska i profesionalna prava medicinskih sestara/tehničara.”

Budući da niti jedna komora u djelatnosti zdravstva nema ovlasti tumačiti, a još manje mijenjati odredbe ovoga Zakona, HSSMS-MT zamolio je ministra da bez odgađanja osigura dosljednu primjenu Zakona u djelatnosti dentalne medicine te da medicinske sestre/medicinske tehničare zaposlene u timovima dentalne medicine zaštititi od nezakonitog postupanja Hrvatske komore dentalne medicine.

“Odredbe Zakona i Pravilnika kojima je uređena djelatnost zdravstva obvezni smo poštivati svi, bez iznimke, a Vi kao ministar zdravlja dužni ste to osigurati”, zaključuje Anica Prašnjak u pismu ministru Ostojiću.

Nedopustivo je da se naputkom medicinske sestre - medicinski tehničari prevode u dentalne asistente, kaže Anica Prašnjak, predsjednica Glavnog vijeća HSSMS-MT-a

MINISTROVA LOŠA ODLUKA

Zabrana zapošljavanja zdravstvenih radnika

Sindikat HSSMS-MT-a ministru zdravlja pisao je i zbog, kako se navodi u pismu, dostavljenih zamolbi za zaštitu prava medicinskih sestara koje rade u uvjetima koji nisu u skladu s propisanim standardima iz Pravilnika o minimalnim uvjetima u pogledu prostora, radnika i medicinsko-tehničke opreme za obavljanje zdravstvene djelatnosti, s naglaskom na broj radnika. Zbog njihova smanjenog broja, navodi se u pismu, dovedeno je u pitanje ostvarivanje prava osiguranika na sigurnu zdravstvenu zaštitu.

“Sukladno odredbama dopisa Ministarstva zdravlja od 2. siječnja 2012., kojim ste pooštrili uvjete zapošljavanja medicinskih sestara na određeno vrijeme zbog zamjene privremeno nenazočnih radnika, molimo Vas da preispitate narečenu Odluku o zabrani zapošljavanja”, piše u dopisu ministru Ostojiću.

Naime, Odlukom o zabrani zapošljavanja zdravstvenih radnika na određeno vrijeme zbog zamjene privremeno nenazočnih radnika u tromjesečnom razdoblju privremenog financiranja od siječnja do travnja 2012. godine, ministar Ostojić je propisao da se broj zaposlenih zadrži sa stanjem 31. prosinca 2011. godine.

“Tom Odlukom u nekim zdravstvenim ustanovama, a zbog zabrane zapošljavanja na određeno vrijeme zbog zamjene privremeno nenazočnih radnika doveli ste medicinske sestre u uvjete rada u kojima više nije moguće provoditi zdravstvenu zaštitu i zdravstvenu njegu sukladno pravilima struke. Kad broj izvršitelja padne ispod propisane granice, a to i Vi sami znate, nije samo ugrožena zdravstvena zaštita, nego i životi pacijenata. S obzirom na to da je upravo proteklo tromjesečno razdoblje privremenog financiranja, molimo Vas da još jednom preispitate narečenu Odluku u dijelu koji se odnosi na zapošljavanje zdravstvenih radnika na određeno zbog zamjena privremeno nenazočnih radnika, te da se očitujete ustanovama koje su podnijele takve Zahtjeve za zapošljavanje zdravstvenih radnika”, piše u pismu ministru Ostojiću.

Kristina Bačkov

Kristina Bačkov, bacc. med. techn., glavna sestra Odsjeka za hitni prijem Odsjeka interne u Općoj bolnici Zadar, kaže da je, barem u njezinu odsjeku, premalo medicinskih sestara.

“Čim jedna sestra ode, primjerice, na porodični dopust, u velikim smo problemima. Ne možemo dobiti novu zamjenu sljedećih 45 dana, dok djelatnica ne ode na socijalnu skrb. U tom slučaju ne možemo tražiti novog djelatnika jer novom odlukom Ministarstva zdravlja taj će proces trajati znatno dulje. Najprije se, naime, mora slati dopis u Ministarstvo koje onda odobrava novog djelatnika. Dakle, još dulje čekanje, možda do trenutka dok kolegica koja ode na porodijski, ne rodi. To je veliki problem”, kaže Kristina Bačkov.

ČLANOVI SINDIKATA IMAJU PRAVA NA SREDSTVA IZ FONDA SOLIDARNOSTI

Članovi sindikata imaju prava na sredstva iz Fonda solidarnosti

Za isplatu sredstava solidarnosti nužno je popuniti obrazac. Isplata troškova za ostvarivanje pravne pomoći članovima (dakle troškovi odvjetnika, sudski troškovi, ovrha, vještačenje...) osigurava se iz Fonda za pravnu pomoć

Sredstva solidarnosti

Sindikat članovima osigurava isplatu sredstava za: pravnu pomoć, socijalnu pomoć i participaciju.

Kako bi se isplatila sredstva iz Fonda solidarnosti, predsjednik podružnice popunjava adekvatni obrazac koji sadrži osnovne podatke o članu: ime i prezime, JMBG/OIB, adresu, članstvo u sindikatu, broj tekućeg računa, svrhu isplate te prilog: za smrt člana sindikata ili smrt u obitelji – smrtovnicu; za dugo bolovanje – posljednju doznaku; za participacije – original računa (koji je na poledini potvrđen i potpisan).

Isplate za socijalnu pomoć

Socijalnu pomoć članovi Sindikata mogu ostvariti kao pravo na pomoć u pokrivanju troško-

Dio sredstava namijenjen za socijalnu pomoć isplaćuje se sukladno Odluci Glavnog vijeća za:

- smrt člana Sindikata
- smrt užeg člana obitelji člana Sindikata (suprug, supruga i dijete)
- bolovanje člana Sindikata dulje od 6 mjeseci (izuzev bolovanja koja su plaćena 100 posto od osnovice za naknadu)

Povrat participacija

Prema odluci Glavnog vijeća HSSMS-MT-a

članovi mogu ostvariti pravo na povrat dijela sredstava participacija:

Izrada naočala – članovi imaju pravo povrata svake 3 godine, osim u posebnim medicinski indiciranim slučajevima svake 2 godine

Protetika – članovi imaju pravo povrata svake 3 godine

Pretrage – magnetska rezonanca po računu

Dijabetičarima – povrat sredstava za trake i lancete po računu

Vlasulje – povrat dijela sredstava svake 3 godine

Slušni aparat – povrat sredstava svakih 5 godina

Baterije za slušni aparat – povrat sredstava jednom godišnje

Kemoterapije – povrat sredstava u visini 20% po računu

Sindikat članovima osigurava isplatu sredstava za: pravnu pomoć, socijalnu pomoć i participaciju

va određenih socijalnih rizika i isplatama raznih oblika socijalne pomoći.

Korisnik socijalne pomoći je član Sindikata koji redovno plaća članarinu, a u trenutku podnošenja Zahtjeva ima najmanje šest mjeseci članstva u Sindikatu.

Iznimno, korisnik može biti i član uže obitelji člana Sindikata (suprug, supruga ili dijete) kada se radi o smrtnom slučaju člana Sindikata

Isplate za pravnu pomoć

Pravnu pomoć članovi Sindikata mogu ostvariti kao opću pravnu informaciju, pravni savjet, pravnu pomoć u sastavljanju dopisa poslodavcu, drugim tijelima i pravnim osobama koje odlučuju o njihovim pravima iz radnog odnosa, zastupanje u mirnom rješavanju sporova, u upravnim stvarima i sudskom rješavanju sporova.

Sindikalni povjerenik dužan je konzultirati Pravnu službu Sindikata prije pokretanja postupka za zaštitu prava ili o eventualnim poduzetim pravnim radnjama.

Važno je napomenuti da pravo na ostvarivanje pravne pomoći ima samo osoba koja je član Sindikata najmanje 6 mjeseci neprekidno i uredno plaća članarinu.

Također, uz obrazac zahtjeva potrebno je priložiti i svu potrebnu dokumentaciju (u prvome redu, platnu listu, ugovor o radu, rješenje, tužbu, žalbu, prigovor i original računa) te zahtjev ovjeriti svojim potpisom i pečatom podružnice.

JAKA PODRUŽNICA SINDIKATA U ZADRU

Anita Zekanović, bacc. med. techn., glavna sestra Odjela za urologiju sa sestrama na odjelu

Koliko radimo, prava bi nam trebalo povećavati, a ne smanjivati ih

Naša suradnja s članovima HSSMS-MT-a iznimno je korektna i kolegijalna. Vezano uz održavanje referenduma, zajedno smo s predstavnicima Sindikata u bolnici dogovorili najprikladnije mjesto i vrijeme, kaže Ivana Gusar, glavna sestra OB-a Zadar

Najnoviji pokušaji Vlade RH da smanji ili ukine neka od stečenih prava medicinskih sestara i tehničara, uznemirili su medicinske sestre i tehničare diljem zemlje, posebice kad je riječ o putnim troškovima i dodacima na godinu staža. Članovi sindikata u Zadru složni su i ustrajni u obrani svojih prava. To i ne čudi jer, kako kaže Dajana Subić, glavna povjerenica Podružnice Zadar HSSMS-MT-a, u Zadru

je uvijek postojala jaka sestrinska svijest o potrebama struke i udruživanja. "Sindikatu su", ističe gospođa Subić, "pristupale sestre koje su znale da takva organizacija može pomoći sestrinstvu, ne samo u radnom pravu, nego i samom razvoju sestrinstva." Primjerice, suradnja između Uprave OB Zadar i HSSMS-MT je dobra.

"Naša suradnja s članovima HSSMS-MT-a iznimno je korek-

tna i kolegijalna. Vezano uz održavanje referenduma zajedno smo s predstavnicima Sindikata u bolnici dogovorili najprikladnije mjesto i vrijeme", kaže Ivana Gusar, glavna sestra OB-a Zadar. Članovi HSSMS-MT-a u Općoj bolnici Zadar kažu da se u obrani stečenih prava ne smije stati. Iako su, smatraju, s obzirom na to koliko i kakav posao rade, potplaćeni.

"Imajući u vidu koliko mi me-

dicinske sestre radimo, naša bi prava trebalo povećavati, a ne smanjivati", jasna je Anita Zekanović, glavna sestra Odjela za urologiju OB-a Zadar.

Medicinska sestra Ana Šalov dodaje da su primanja medicinskih sestara doista minimalna. Iako, kako je rekla, razumije da je cjelokupna situacija u državi teška, smatra da smanjivanje njihovih prava može biti samo privremeno, a definitivno se ne slaže sa

Jasminka Mravinac, omiljena med. sestra u Jedinici intenzivnog liječenja

Danijela Miljanić, dipl. med. techn., glavna sestra Odsjeka za traumatologiju

Ana Delić, bacc. med. techn., glavna sestra Odjela za ginekologiju i opstetriciju

Marija Ljubičić, dipl. med. techn., glavna sestra Pedijatrije

Kristina Bačkov, bacc. med. techn., glavna sestra Odsjeka za hitni prijem Interne

smanjenjem troškova za putovanja. I glavna sestra Odjela za kirurgiju, Davorka Smolić, iako nije članica HSSMS-MT-a, slaže se da nije u redu da se medicinskim sestrama i tehničarima dira u temeljna prava.

Iako su nepokolebljivi u obrani svojih stečenih, i zasluženih, prava, svi ističu kako im je, bez obzira na tešku situaciju u kojoj su, na prvome mjestu pacijent. "Pacijenti su na prvome mjestu, oni ne smiju osjetiti naše nezadovoljstvo, a mi ćemo se boriti za svoja prava", iznosi svoje i mišljenje svojih kolega Danijela Miljanić, glavna sestra vrlo zahtjevnog Odjela za traumatologiju.

U zadarskom OB-u na svako-me je koraku jasno da je pacijent

doista na prvome mjestu, a ako igdje, to je najuočljivije na odjelu najmlađih pacijenata, na Pedijatriji. Zidovi tog odjela oslikani su likovima iz bajki i priča. Zidove su besplatno oslikali slikari u ime društva Naša djeca iz Vinkovaca. Djeca, kažu sestre, izvrsno reaguju na oslikane zidove, prestanu plakati kad počnu gledati slike.

"Svaki mali pacijent zahtijeva poseban pristup i pažnju. Za jedno dijete potrebne su dvije sestre, dakle, dvostruko više nego za odrasle pacijente. A broj sestara uvijek je deficitaran, pogotovo u hitnim stanjima. I sad radimo jako puno pa medicinske sestre doista ne bi trebalo zakidati za njihova prava", govori Marija Ljubičić, glavna sestra na Pedi-

jatriji zadarskoga OB-a, koja je sa svojim suradnicima Odjel pedijatrije dovela na zavidnu razinu, i to zbog vještine prikupljanja donacija.

Glavna sestra Odsjeka za hitni prijem Internog odjela Kristina Bačkov, s obzirom na to da putuje na posao, kaže kako je veliki problem smanjenje putnih troškova.

"Smanjenje ili ukidanje putnih troškova je najveći problem. Ni dosadašnji putni troškovi nisu pokrivali stvarne troškove. Živim u mjestu koje je udaljeno 30 kilometara i moji trenutačni putni troškovi iznose 1.000 kuna. S obzirom na recesiju, ako se već moramo odreći nekih prava, treba potpisati spora-

zum da nam se ta prava jednoga dana vrate", pojašnjava Kristina Bačkov. Njezin kolega, medicinski tehničar Anton Čačić, sindikalni predstavnik zadarskog HSSMS-MT-a Hitne pomoći, smatra da će se s Vladom na kraju morati napraviti neki kompromis. "Neka nam", predlaže on, "ostave putne troškove i dodatak na staž, a mi ćemo pristati na to da nam uzmemo božićnicu i regres. Kolektivni je ugovor", dodaje Čačić, "potpisan prošle godine i njime se štite naša temeljna prava. Oni ga mogu jednostrano raskinuti, a mi ćemo svoja prava štititi svim legalnim sredstvima."

Jelena Knez, predsjednica područnog vijeća Hrvatske komore primalja u Zadarskoj županiji, slaže se s kolegama da pokušaj kresanja prava nije dobar, posebno kad je riječ o putnim troškovima, dodatku na godine staža itd.

Na najavu smanjenja putnih troškova osvrnula se i Grozdana Babić, glavna sestra Zavoda za hitnu medicinu Zadarske županije: "Slažem se da treba uvesti reda, ali mi koji radimo u Hitnoj jako smo zakinuti. Često ostajemo na poslu izvan radnog vremena, na hitnu intervenciju mora se izaći. Nakon intervencije, nemamo bus kad to nama odgovara.

Kako ne živim u Zadru nego u Prigradi, svaki dan putujem, ne mogu bez automobila. Ako nam ukinu putne troškove, bit ću zakinuta. Morat ću od svoje plaće odvajati 1.500 kuna", govori sestra Babić i napominje: "I dodatak na staž žele nam smanjiti sa 0,5 posto na 0,3 posto, što je katastrofalno. Silno sam razočarana vlašću. Očekivala sam da će nam biti teško, ali da će nas tako gaziti - to nisam očekivala", ogorčeno je zaključila Grozdana Babić. (ir)

Jelena Knez, predsjednica područnog vijeća Hrvatske komore primalja u Zadarskoj županiji

Povijest sindikalne podružnice u Zadru

Sindikalna podružnica HSSMS-MT-a u Zadru osnovana je 1991. godine, nakon osnivačke Skupštine u Zagrebu. Na početku rada podružnice, osnovane u OB-u Zadar, pristupile su joj i ostale zdravstvene ustanove koje pripadaju Zadarskoj županiji: Psihijatrijska bolnica Ugljan, Ortopedska bolnica Biograd na moru, DZ Zadar. Izvršni odbor podružnice i tadašnja predsjednica Senka Štori, maksimalno su pomagali sestrama u ostvarivanju radnih prava. Prvi sastanci Izvršnog odbora počeli su se održavati u prostorima Pedijatrije, i to u ratno vrijeme kad je Zadar bio svakodnevno granatiran, a jednom je odmah nakon završetka sastanka bila granatirana zgrada Pedijatrije. Broj članova stalno je rastao tako da HSSMS-MT danas u svom članstvu ima dvije trećine sestara u sustavu

zdravstva Zadarske županije. Godine 1998. Podružnicu je kao predsjednica preuzela Dajana Subić, koja do danas obnaša tu dužnost, i to kao glavna povjerenica Podružnice Zadar. Za ostale zdravstvene ustanove zaduženi su povjerenici: Dragana Čupić u OB-u Zadar, Vesna Jurlina u Psihijatrijskoj bolnici na Ugljanu, Željko Žujić u Ortopedskoj bolnici Biograd, Suzana Salama u županijskom DZ-u, te u Zavodu za hitnu medicinu Antun Čačić. Medicinske sestre u koncesiji zastupa Dajana Subić. Svi povjerenici intezivno zastupaju interese svojih članove kroz Upravna vijeća ustanova i Radnička vijeća. Aktivni su i u radu same Županije gdje predsjednica Dajana Subić kao članica Povjerenstva Savjeta za zdravlje i potpredsjednica GSV-a Zadarske županije, zastupa interese sestara.

Dajana Subić, članica Predsjedništva HSSMS-MT-a

Primopredaja smjene u Jedinici intenzivnog liječenja

Najnoviji pokušaji Vlade RH da smanji ili ukine neka od stečenih prava medicinskih sestara i tehničara, uznemirili su medicinske sestre i tehničare diljem zemlje, posebice kad je riječ o putnim troškovima i dodacima na godine staža. Članovi sindikata u Zadru složni su i ustrajni u obrani svojih prava

IZVJEŠTAJ O RADU POVJERENSTVA ZA HMP

Djelomičnim rješenjima na terenu stvara se nered i konfuzija

Predsjednik povjerenstva Antun Bajan, bacc. med. tech, specijalist u djelatnosti HMP-a i predsjednik sindikalnog Povjerenstva za Hitnu medicinsku pomoć, te članovi Povjerenstva (Jozo Oreč, UHMP Zagreb; Marijana Hrast, DZ PGŽ - HMP Krk; Leo Lelas, UHMP Split; Danijel Šota, DZ - HMP Vinkovci), početkom travnja ove godine podnijeli su predsjednici Glavnog vijeća izvještaj o radu Povjerenstva od njegova osnivanja, s posebnim naglaskom na novi ustroj HMP-a.

Reforma bez rezultata

Reforma Hitne medicinske pomoći, koja je počela prije deset godina, stoji u izvješću, nije dala dobre rezultate.

“Od tada do danas nismo se odmaknuli od prvobitnih sastava timova, organizacije rada i edukacije zaposlenih, već se palijativnim rješenjima na terenu stvara nered, konfuzija i nesigurnost”, piše Bajan u svome izvješću.

Hrvatski sustav organizacije Hitne službe, stoji uz ostalo u izvješću, u kojemu su županije (katkad i gradovi) različitih veličina, broja stanovnika i financijskih mogućnosti odgovorni za svoja područja, ne optimizira korištenje nacionalno dostupnih izvora za sustav Hitne medicinske službe, što rezultira nejedna-

kosti u pristupu službama Hitne medicinske pomoći na regionalnoj razini. Negativne posljedice takvog modela mogu biti višestruke, a potreba za HMP-om u Hrvatskoj je velika zbog povećanog doseljavanja u gradove, tranzita tijekom turističke sezone, povećanja broja starijih stanovnika i većeg broja kardiovaskularnih bolesti.

Dostupnost u okviru zlatnog sata

Prioritet mora biti prikupljanje informacija te razvoj vještina i kompetencija. Dostupnost HMP-a, navodi se dalje u izvješću, treba biti u okviru ‘zlatnog sata’. Kako bi se poboljšao HMP, prema izvješću Povjerenstva, potrebno je sljedeće: izrada Algoritama zbrinjavanja za liječnike i sestre/tehničare; izrada uvođenje Protokola 94; utvrđivanje uloge vozača u timovima i definiranje u kojim timovima; implementacija odredbi djelovanja edukacijskih centara u ŽZHMu; osiguranje sredstava za trajnu

edukaciju u centrima u ŽZHMu; osiguranje adekvatne i učinkovite opreme (vozila, telekomunikacijskih sustava, opreme edukacijskih centara); definiranje djelokruga rada pojedinih timova

i izrada točnih smjernica; definiranje vrste zdravstvenih radnika unutar timova i njihove minimalne i trajne edukacije te osiguranje sredstava, uvođenje kontrolnih lista itd. (ir)

Hrvatski sustav Hitne medicinske pomoći trenutačno zapošljava oko 2500 radnika, što uključuje 450-500 liječnika, 900 medicinskih sestara i tehničara, 900 vozača i 200 ostalog osoblja. Liječnici zaposleni u sustavu Hitne medicinske pomoći čine oko 5% svih liječnika zaposlenih u hrvatskom zdravstvenom sustavu

HMP dobro zamišljen, ali se promjene teško prihvaćaju

GROZDANA BABIĆ, GLAVNA SESTRA HMP-a U ZADARSKOJ ŽUPANIJI

Reorganizacija HMP-a je dobro zamišljena

Grozdana Babić, bacc. med. techn., glavna sestra Zavoda za hitnu medicinu Zadarske županije

Da reorganizacija može biti dobro zamišljena ali u praksi sporo zaživljava, pokazuje zadarski primjer. Zadarski pacijenti skloni su na Hitnu pomoć ići i zbog obične zubobolje i grlobolje, što stvara gužve i iscrpljuje medicinske timove Hitne pomoći.

„Reorganizacija je dobro zamišljena, krenulo se u dobrom smjeru, ali se promjene teško prihvaćaju. Trebat će još dosta edukacije”, kaže Grozdana Babić, glavna sestra Zavoda za hitnu medicinu Zadarske županije. “U prvome redu”, ističe gospođa Babić, “mora se znati što treba raditi Hitna, a što opća praksa. Kod nas u Zadru to možda nije uređeno kako bi trebalo. Ljudi, naime, nemaju naviku odlaziti obiteljskom

liječniku, nego za sve dolaze na Hitnu. Radimo od 0 do 24, imamo po 250 pacijenata dnevno. To nisu sve hitni slučajevi, primamo pacijente i u hitnim i u nehitnim stanjima, liječimo grlobolje, zubobolje... Kako u našoj županiji nije organiziran hitni pedijatrijski prijem, zbrinjavamo svu djecu pacijente kad ne radi pedijatrija. Zbrinjavamo i kronične bolesnike. To su sve stanja koja bi mogla čekati jutro, ali pacijenti dođu kod nas, a mi ih ne smijemo odbiti. Zbog toga, primjerice, kad rano ujutro primimo hitan poziv zbog teške prometne nesreće, na intervenciju krećemo vrlo umorni. Dajemo sve od sebe, ali je uvijek pitanje jesmo li mogli više ili bolje.” (ir)

REPORTAŽA: PRVI ŠKOLSKI DAN U GLASOVITOJ ŠKOLI MEDICINSKIH SESTARA

Uz veselje ponovnog susreta i školsko zvono počela je nastava i učenicima Škole za medicinske sestre i tehničare

Škola za medicinske sestre Mlinarska

Naši učenici uče u realnim uvjetima, na klinikama. Oni su uz pacijente, sa svojih sedamnest godina vide i bolest i smrt, i starost i bolesnu djecu. Moraju puno učiti

Školska godina, nakon dugog toplog ljeta, počela je uobičajenom grajom te susretima učenika i nastavnika. No, službeno, nastava u Mlinarskoj počela je 3. rujna, točno u podne, kratkim pozdravnim govorom gospođe Asje Jelaković, ravnateljice škole.

Đaci pohađaju nastavu u četiri razreda i školuju se, za sada, prema dva programa: starom četverogodišnjem i novom, petogodišnjem. Po završetku školovanja učenici steknu zvanje medicinske sestre/tehničara, prema starom programu. Od 2010. medicinske sestre se školuju prema direktivi EU iz 2005. i stječu zvanje medicinska sestra/tehničar opće njege.

Godišnje u Mlinarskoj u prosjeku maturira od 104 do 110 učenika. Tijekom školske godine iz raznoraznih razloga, preseljenja, promjena programa itd.,

škola 'izgubi' deset do petnaest učenika. Osim toga, škola u Mlinarskoj ima i internat.

"Mi smo škola s učeničkim domom, poput malog koledža, imamo osam odgajatelja koji se brinu za 104 učenika", ističe ravnateljica Asja Jelaković.

Ona s ponosom govori o jednom posebnom razredu.

"Prije tri godine sm", priča ravnateljica Asja, "počeli s jednim programom u koji se upisuju djeca s lakšim mentalnim poteškoćama. Dakle, imamo i njih jedan razred. I u tome smo prvi. Oni imaju svoj program, svoje nastavnike", kaže ravnateljica Jelaković.

Asja Jelaković radila je šest godina na općoj praksi u Sisku, a jedan dio u Domu zdravlja Centar. Godine 1996. počela je raditi u školi u Mlinarskoj, predavala je stručne predmete, a ravnateljica škole je od 2006. godine

vić. Škola za medicinske sestre u Mlinarskoj ima, naime, veoma zahtjevan program.

"Naši učenici uče u realnim uvjetima, na klinikama. Oni su uz pacijente, oni sa 17 godina vide i bolest, i smrt, i starost, vide bolesnu djecu... Učenici moraju mnogo učiti, nastava počinje ujutro, a škola je tek poslijepodne, dakle, oni su po cijele dane zauzeti," govori ravnateljica Jelaković koja uvijek ističe problem odlaska medicinskih sestara u inozemstvo:

"Medicinske sestre su tražene kod nas, što potvrđuju i podaci burze za zapošljavanje. Međutim, zbog otežanog zapošljavanja, boljih primanja... mnoge odlaze u Njemačku, Austriju i Italiju. Prve dvije godine tamo rade po domovima umirovljenika dok ne polože njihov stručni ispit a zatim i ostaju u inozemstvu. Meni se godišnje javi barem 10-15 sestara, koje su završile školu u Mlinarskoj, i traže prijepis ocjena da mogu ići vani. Apeliram na njih da ne odlaze, govorim im da ostanu u našoj zemlji," zaključuje ravnateljica Škole za medicinske sestre, Asja Jelaković. (ir)

Škola za medicinske sestre u Mlinarskoj počela je s radom 1921. kao prva stručna škola za izobrazbu medicinskih sestara. Utemeljio ju je dr. Vladimir Čepulčić zbog potrebe za rad u antituberkuloznom dispanzeru. Nakon završetka Prvog svjetskog rata medicinske sestre pomoćnice bile su iznimno tražene u zdravstvu. Godine 1925. novčanom donacijom iz Rockefellerove fondacije sagrađeni su objekti koji su i danas u funkciji, a 1941. ista je fondacija pripomogla podizanje zgrade današnjega internata (doma). Škola je 1991. ponovno postala samostalna obrazovna ustanova s učeničkim domom.

Dodjela svjedodžbi 3. srpnja

Svake godine Škola za medicinske sestre u Mlinarskoj organizira svečanost dodjele svjedodžbi učenicima završnih razreda. Na ovogodišnjoj svečanosti, održanoj 3. srpnja u 18 sati, đaci završnih razreda, njihovi roditelji, rodbina, prijatelji te uzvanici prilično su emotivno doživjeli podjelu diploma nakon nadahnutoga govora ravnateljice u kojem je apelirala na medicinske sestre i tehničare da ne odlaze iz Hrvatske. Anica Prašnjak, predsjednica Glavnog vijeća

HSSMS-MT-a, mladim kolegicama je poručila da ne gube nadu.

"U Hrvatskoj je potrebno 12 tisuća medicinskih sestara. Iako je na burzi 1,5 tisuća sestara, Ministarstvo zdravlja ne želi da ih se zaposli. Pridružite nam se, da nastavimo borbu za naša prava," istaknula je Anica Prašnjak u svom govoru prilikom podjele svjedodžbi.

Na dodjeli svjedodžbi još su govorili i Marija Orlić, predsjednica HKMS-a, te Mirjana Dumančić, predsjednica HUMS-a.

VLASTA VUKOVIĆ-HOIĆ, PREDSDJEDNICA SINDIKATA

Sad naša borba počinje pravnim sredstvima

Vlada je otkazala Temeljni kolektivni ugovor koji će se u potpunosti primjenjivati sljedeća tri mjesca. Naša borba počinje pravnim sredstvima. Sindikati su spremni ući u tužbe. Otkazivanje TKU-a, ako ne bude poželjnog socijalnog dijaloga između Vlade i sindikata, sigurno će rezultirati štrajkovima

Vlasta Vuković-Hoić, predsjednica Hrvatskog sindikalnog sindikata medicinskih sestara/tehničara, sindikalnim se radom počela baviti 1996. godine. Bila je povjerenica Sindikata u Općoj bolnici Varaždin i članica u Nacionalnom vijeću Sindikata. Na razini Varaždinske županije u više je mandata birana za članicu u Glavnom vijeću HSSMS-MT-a, izabrana je i za članicu Predsjedništva, a u svibnju ove godine na Skupštini HSSMS-MT-a postala je predsjednica Sindikata. Usto, članica je Upravnog i Radničkog vijeća varaždinske bolnice i Gospodarsko-socijalnog vijeća županije.

Vladin prijedlog da vam se uzmu teško izborna prava tijela HSSMS-MT-a brzo su odbila. Zašto?

Nakon analize prijedloga Vlade, na sastanku Predsjedništva i Glavnog vijeća Sindikata jednoglasno smo rekli ne, nismo se spremni odreći ničega jer smo se prisilno ili dobrovoljno odricali više puta, a ne vidimo rezultate tih odricanja u novim zapošljavanjima. Godinama smo se borili da tek dostignemo visinu plaće

Vlasta Vuković - Hoić, predsjednica Sindikata
i Stjepan Oštarjaš, član Nadzornog odbora Sindikata

medicinskih sestara koja nam je 2001. Zakonom o plaćama u javnim službama smanjena, dok je nekim zaposlenicima u zdravstvu porasla. Trebale su godine da putem kolektivnih ugovora nadoknadimo ono što je tada izgubljeno. Lijepo je bilo kad je odluka o tome da ne damo naša stečena prava donesena jednoglasno i to je nešto što nam daje

snagu. I vjeru da smo postupili ispravno.

Koji su razlozi inzistiranja na tome da se omoguću održavanje referenduma među članstvom o Vladinu Dodatku I., možda TKU?

Nismo željeli biti vodstvo sindikata koje potpisuje akte u kojima se u ime svojih članova odričemo njihovih i naših materijalnih prava. Zato smo odlučili da oni sami kažu što žele. Htjeli smo da se članstvo izjasni pa da vidimo jesmo li odlučili dobro ili nismo. Članovi se nisu odrekli svojih prava pa nas čeka vruća sindikalna jesen i velika sindikalna borba. Odaziv na referendum bio je iznimno dobar. Ljudi su bili zadovoljni što mogu izraziti svoje mišljenje. Moram priznati da su Vlada i mediji bili dosta aktivni u informiranju o sankcijama koje će provesti na štetu zaposlenih u javnim službama pa me raduje odluka velike većine članstva

koje nije pokleklo pred prijetnjama, ali potpuno razumijem i sestre koje su zbog toga zabrinute. Svi oni obvezuju nas da se svim sredstvima borimo za teško stečena prava.

Na referendumu je odbijen Vladin Dodatak I. Temeljnog kolektivnog ugovoru. Što sada?

Vlada je otkazala Temeljni kolektivni ugovor koji će se u potpunosti primjenjivati sljedeća tri mjesca. Naša borba počinje pravnim sredstvima. Sindikati su spremni ući u tužbe. Otkazivanje TKU-a, ako ne bude poželjnog socijalnog dijaloga između Vlade i sindikata, sigurno će rezultirati štrajkovima.

Vlada se opravdava nedostatkom novca?

Svi smo svjesni da je financijska situacija u zemlji nepovoljna. Međutim, Vlada je kod donošenja proračuna za 2012. planirala uštede koje nisu bile u skladu s važećim kolektivnim ugovorima, ali sindikate nitko nije pozvao niti konzultirao. Vlada je zakašnila. Kad je pozvala sindikate, Vladin ton nije bio akt razgovora i pregovora, nego ucjene.

Neki sindikalni vođe, koji su 'prodali' svoje članstvo i stali na stranu Vlade, tvrde da referendum HSSMS-MT-a nije bio regularan?

Organizacija rada u bolnicama razlikuje se od drugih ustanova, a rad se odvija tijekom 24 sata. Podružnice su donosile odluke o najpovoljnijem načinu provedbe, što uključuje i izjašnjavanje na više mjesta. Prema aktualnim transparentnim popisima članstva koje vode kadrovske službe, izjašnjavali su se samo članovi našeg sindikata.

Vladina namjera ukidanja i smanjivanja naknade za troškove pri-

Ne razumijemo agresivnost prema članovima našeg Sindikata

Osim medijskih i Vladinih pritisaka, je li na članove HSSMS-MT-a bilo i drugih nasrtaja?

Bilo je sporadičnih reakcija od strane članova suprotstavljenih sindikata koji su uvjereni da će Vlada poduzeti sankcije prema nama ako glasamo protiv Dodatka I. Uvažavamo njihovo pravo, ali ne razumijemo agresivnost prema našim članovima koji imaju svoj stav i mišljenje. No, bilo je upita članova drugih sindikata zašto se oni ne izjašnjavaju i ne idu na referendum jer bi i oni željeli neposredno odlučivati o svojim pravima.

jevoza u Dodatku I. TKU-a uzne-mirila je djelatnike javnih službi, posebno u zdravstvu?

Budući da troškovi putovanja zaposlenih u javnim službama dostižu i do 18-20% plaće, naknada za troškove putovanja ipak je bitna stavka u prihodima naših članova. U mnogim mjestim izvan Zagreba nema nikakve mogućnosti da radnici dođu na posao javnim prijevozom u dane vikenda i državnih blagdana. Prema tome, jedino sredstvo prijevoza je osobni automobil. Smanjenjem naknade za prijevoz osobnim automobilom te djelatnike se diskriminira, stavlja u nepovoljniji položaj. Svota koja im se isplaćuje na ime putnih troškova je mala i ne pokriva stvarne troškove goriva. Također, nepri- znavanje prava na naknadu troškova prijevoza do dva kilometra od mjesta rada diskriminira zaposlene, a posebno je nepovoljno za starije osobe.

U Vladinu Dodatku I. TKU-a promjena je i u načinu priznavanja

prava na regres i božićnicu?

Osim što se neće isplatiti 2012. i 2013. godine, svake se godine prije donošenja proračuna pregovara o materijalnim pravima. U važećem TKU-u ugovoreno je da se pregovara, ali ako se ne dogovori drukčije, za regres i božićnicu isplaćuje se najmanji iznos koji je vrijedio kod zadnje ispla-

te. U Vladinu Dodatku I. TKU-a izostavljena je odredba o iznosu koji je minimalno visine posljednje isplate, što znači da smo bili u pravu kad smo rekli da se planira potpuno ukinuti regres i božićnicu.

Problem je i u neplaćanju prekovremenih sati koje medicinske sestre odrade?

Taj problem je evidentan već godinama. Sestre su zdravstveni profesionalci koje su izabrale svoje zanimanje jer su posvećene brizi za pacijente i potrebama radnih mjesta na kojima rade. Usprkos tome što smo u Kolektivni ugovor za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja ugradili da je svaki rad preko planiranog mjesečnog fonda radnih sati prekovremeni rad i da ga kao takvog treba platiti ili za njega dobiti slobodne dane u omjeru 1:1,5, veliki broj sestara to pravo ne koristi, odnosno na njemu ne inzistira. Politika zabrane zapošljavanja u zdravstvenim ustanovama dovela je do nepodnošljivog nedostatka sestara u nekim bolnicama. Nekim članovima isplaćena su sredstva za prekovremeni rad, a tamo gdje se nije uspjelo problem riješiti pregovorima, podignuto je i više sudskih tužbi. Cilj sindikata nije osigurati članovima zarade od prekovremenoga rada, nego dovoljan broj sestara za kvalitetno provođe-

nje zdravstvene njege. Već dugo upozoravamo na nedostatak medicinskih sestara, a tek nedavno je napokon objavljen podatak da u sustavu nedostaje 12.000 sestara.

Školovanje i edukacija medicinskih sestara nameće se kao problem jer im ustanove rijetko plaćaju školovanje?

Medicinske sestre uvijek su, i kad to nitko od njih nije tražio, težile većem znanju i višem obrazovanju. Inicijativa i angažman medicinskih sestara rezultirali su donošenjem Zakona o sestrinstvu i tada sestrinstvo postaje regulirana profesija. Realizira se težnja medicinskih sestara za školovanjem uz stručne, i na sveučilišnim diplomskim i poslijediplomskim studijima. Veliki broj sestara želio je stjecati nova znanja i kompetencije te biti spremne za izazove zdravstvenog sustava RH, ali i EU. Kako uglavnom nisu i ne postoje planovi potreba sestrinskoga kadra za nadolazeće godine, sestre svoje želje za obrazovanjem ostvaruju tako da si same plaćaju školarinu i koriste svoje slobodne dane i godišnje odmori za školovanje. Najgore je kad ih po završetku školovanja, usprkos tome što mu je na raspolaganju kadar u koji nije uložio ništa, poslodavac ne rasporedi na adekvatno radno mjesto i tako podigne kvalitetu zdravstvene usluge.

Zar ne postoji pravilnik o uvjetima prostora, opreme i kadrova u zdravstvenim ustanovama? Školovane sestre trebale bi imati adekvatno radno mjesto i plaću?

Kad bi se poslodavci pridržavali Pravilnika, tada bi se jasno pokazao nedostatak velikog broja sestara visokog i višeg profila. Taj pravilnik ima mnogo nedostataka, ali u procesu prilagođavanja pristupanju Europskoj uniji trebalo je iskoristiti pretpostupne fon-

dove za podizanje obrazovne razine medicinskih sestara.

Problem je i odlazak medicinskih sestara na stručne simpozije?

Trajna edukacija je nužna, međutim, odlazak na stručne skupove je postao problem jer je novca sve manje. To se do sada dijelom rješavalo sredstvima sponzora, što je u vrijeme krize izuzetno teško dobiti. Kako i zdravstvene ustanove izdvajaju sve manje novca za tu namjenu, odlazak na stručne skupove sestrama sve više plaćaju sestrinske udruge.

Nije li smiješno da medicinske sestre same sebi kupuju radno-zaštitnu obuću?

Veliki broj medicinskih sestara same cijeli radni vijek kupuju radno-zaštitnu obuću, a u posljednje vrijeme sve češće i odjeću. Na pojedinim radnim mjestima same plaćaju i ostali pribor potreban za obavljanje djelatnosti - patronažnu torbu, odjeću i obuću za odlazak svojim štićenicima. Te sestre koriste mjesečnu kartu za javni prijevoz kojim odlaze kod svojih štićenika po raznim vremenskim uvjetima izlazeći i ulazeći u tramvaj više puta dnevno, noseći opremu koja im treba, a ako stanuju bliže od dva kilometra od sjedišta poslodavca, ubuduće neće imati niti mjesečnu kartu za javni prijevoz.

Nedavno je donesena Nacionalna strategija zdravstva do 2020. u kojoj se medicinske sestre jedva spominje?

Analizirajući Strategiju, uočili smo da se taj materijal uglavnom bavi opisivanjem zatečenoga stanja u kojem je sestrinstvo spomenuto usputno, bez udublivanja u probleme broja sestara, školovanja... Kako nema analize postojećeg stanja, iluzorno je očekivati da postoje programi unaprjeđenja sestrinstva u nacionalnom zdravstvenom sustavu.

Ivica Radoš

VILIM RIBIĆ, PREDSEDNIK NEZAVISNOG SINDIKATA ZNANOSTI I VISOKOG OBRAZOVANJA

Građani ne vjeruju Vladinoj politici

Tužit ćemo Vladu jer će Kolektivni ugovor i dalje važiti. Kao znak nezadovoljstva socijalnim stanjem u državi, zbog pokušaja nelegalnog smanjenja plaća, moći ćemo organizirati prosvjede i štrajkove

Vilim Ribić, predsjednik Nezavisnog sindikata znanosti i visokog obrazovanja te predsjednik Matice hrvatskih sindikata, nakon održanog referenduma bio je više nego zadovoljan rezultatima. Čak je 90,1 posto članova Sindikata znanosti na referendumu glasovalo protiv Vladina Dodatka I. Temeljnog kolektivnog ugovoru, što znači da se članstvo ne želi olako odreći teško stečenih prava.

Kako rezultate referenduma sagledavate u političko-socijalnom kontekstu?

Građani Vladi ne vjeruju, njezinim objašnjenjima, nakon četiri godine krize ne vjeruju ekonomskoj politici Vlade. Građani ne vjeruju da odricanje ima ikakva smisla niti da će dati boljitak gospodarstvu i otvoriti radna mjesta. Očito, naši ljudi, naši građani misle, na što ih mi upozoravamo, da smanjivanje potrošnje zapravo vodi u zatvaranje radnih mjesta. Njihovih milijardu kuna, koliko bi trebali dati Vladi, vodi u zatvaranje radnih mjesta. To je milijarda kuna manje kupljenih proizvoda na tržištu.

Pregovarači u ime Vlade RH često su putem medija prijetili sindikatima. Kako to objašnjavate?

Radi se o tome da je Vlada imala diletantsku, amatersku taktiku u ovom pitanju. Ljudi koji imaju barem malo političkoga dara

ili iskustva to ne bi nikad napravili. Ako se ide sa zastrašivanjem, ljudi odgovaraju na suprotan način. Biračko tijelo se može dobiti samo iskrenim, benevolentnim poštivanjem ljudi. Zastrašivanje ne daje učinka u demokratskom okruženju.

Koja je svrha postojanja sindikata koji su se priklonili Vladi?

Njihova svrha postojanja je da ubiru članarinu, štite visoku politiku koju uopće ne razumiju. Oni su izdali svoje vlastite članove s obrazloženjem da sada nije vrijeme za božićnice i regrese, nego je vrijeme za otvaranje radnih mjesta, ne shvaćajući da time ponavljaju neoliberalne mantre koje nisu istinite. Naprotiv, štednja i odricanja ne dovode do otvaranja nego zatvaranja radnih mjesta, kao što dokazuje EU koja sada nakon politike mjera štednje ulazi u novi krug recesije. Umjesto da se stimulira potrošnja, stimulira se štednja. To je krucijalna pogreška politike koju Hrvatska vodi neovisno o tome je li riječ o HDZ-u ili SDP-u. Takva politika je zapravo provođenje naputaka EU. Ti sindikati ništa ne prate, ništa ne razumiju, ne znaju za drugo mišljenje u ekonomiji, oni to uopće ne prate. Dakle, njihov ideolog je Linić, a ne Međunarodna organizacija rada.

Kakve Vladine poteze očekujete?

Kakav je dodatak, aneks, Kolektivnom ugovoru prihvatljiv sindikatima u Matici?

Već smo prije rekli da ćemo se odreći božićnice i regresa pod uvjetom da nam se to vrati kad se izađe iz krize

Vidjet ćemo. Budu li reagirati na stupidan način kao do sada, mi ćemo na to reagirati pravnim mehanizmom, štrajkovima i prosvjedima.

Vlada je otkazala TKU, koji je vaš sljedeći potez?

Ovisno o raspoloženju ljudi. Tužit ćemo ih jer će za nas TKU i dalje važiti. Kao znak nezadovoljstva socijalnim stanjem u državi, zbog pokušaja nelegalnog smanjenja plaća, možemo organizirati prosvjede i štrajkove.

Kakav je dodatak, aneks, Kolektivnom ugovoru prihvatljiv sindikatima u Matici?

Već smo prije rekli da ćemo se odreći božićnice i regresa pod uvjetom da nam se to vrati kad se izađe iz krize. Nadalje, nećemo potpisati aneks s ovako rije-

šenim pitanjem plaćanja prijevoza jer takvo rješenje oštećuje ljude koji nisu krivi zato što je sustav tako organiziran da moraju raditi u više ustanova i koristiti vlastiti prijevoz. Javni prijevoz im nije prilagođen. Oni dnevno moraju obići dvije-tri škole i moraju koristiti osobni automobil, što znači da to moraju platiti dva puta iz vlastitoga džepa.

Zašto država ne bi uvela red u javna poduzeća gdje se novac zaista prosipa i tako namaknula manjak u proračunu?

Oni nešto namjeravaju napraviti u tom pogledu, vidjet ćemo koliko će im uspjeti jer su mnogi namjeravali ali im nije uspjelo. Javna poduzeća imaju jaka sredstva ucjene.

Ivica Radoš

SANJA ODIĆ, PREDSDJEDNICA POVJERENSTVA ZA PSIHIJATRIJU

Rad na psihijatriji donosi stalnu izloženost stresu

Velika izloženost stresu i emocionalna iscrpljenost plodno su tlo za razvoj tzv. menadžerskih bolesti. Liječnici upozoravaju da su ljudi izloženi stalnom stresu u riziku ozbiljnih fizičkih i mentalnih oboljenja

Sanja Odić, predsjednica Povjerenstva za psihijatriju, podnijela je Sindikatu izvješće o radu Povjerenstva od 2009. do 2012. godine. Povjerenstvo je, naime, 2010. godine provelo anketu u psihijatrijskim zdravstvenim ustanovama u kojima se liječe osobe s duševnim smetnjama.

“Rad na psihijatriji donosi stalnu izloženost stresu i emocionalno iscrpljuje, uz opasnost od ozljeđivanja u nepredvidivim situacijama.

Velika izloženost stresu i emocionalna iscrpljenost plodno su tlo za razvoj tzv. menadžerskih bolesti. Liječnici upozoravaju da su ljudi izloženi stalnom stresu u riziku ozbiljnih fizičkih i mentalnih oboljenja”, pojašnjava Sanja Odić, predsjednica Povjerenstva.

Cilj ankete bio je prikupljanje relevantnih podataka za definiranje uvjeta i specifičnosti rada na psihijatriji. Mjesto provođenja bile su psihijatrijske bolnice, klinike, odjeli, ambulate i poliklinike, pri čemu je anketirano 953 ispitanika u 28 bolnica. Rezultati ankete poslužili su za izradu stručnog istraživačkog rada pod nazivom ‘Medicinska sestra/tehničar u djelatnosti psihijatrije - hrvatski primjer’. Rad je rezultat napornog, izuzetno vrijednog rada Povjerenstva, a sastavila ga je i potpisala članica Povjerenstva, Evica Glibota.

U 2012. godini donesena je odluka da se anketa prezentira u svim većim psihijatrijskim ustanovama (bolicama), odjelima, a

Evica Glibota, članica Povjerenstva za psihijatriju

osobito u onima čiji su zaposlenici sudjelovali u anketi.

Anketom su prikupljeni relevantni podaci, a sadržavala je pet područja - opći podaci, radno-pravni položaj, provođenje zaštite na radu i profesionalne bolesti te procjena opasnosti.

Prema općim podacima, među anketiranim u profesiji medicinskih sestara/tehničara zaposlenih u psihijatrijskim zdravstvenim ustanovama je 71% žena (698) i 27,5% muškaraca (270). Podaci o stažu anketiranih idu u prilog činjenici da posljednjih godina sve veći broj

muškaraca kao tehničari rade na psihijatrijama. Svega 14% zaposlenih ima višu (visoku) stručnu spremu. Većina ispitanika su članovi Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara/tehničara.

Zabrinutost zbog stresa

Kad je riječ o radno-pravnom položaju anketiranih, 84,9% radi posao sa srednjom stručnom spremom; 40,1% ispitanika radi u turnusima, od toga 32,2% u tri smjene; 81% anketiranih upoznato je sa sadržajem Kolektivnog ugovora, no veliki broj anketiranih navodi da se Kolektivni ugovor, u različitim segmentima, ne poštuje; 38% anketiranih svaki mjesec ostvaruje prekovremene sate. Mali broj ispitanika navodi kako im se prekovremeni sati plaćaju, pola ih koristi slobodne dane, a određeni postotak ispitanika ne koristi nikakvo pravo po Kolektivnom ugovoru zbog prekovremenih sati. Zabrinjavajuće je kako više od 50% ispitanika navodi da pretrpanost administrativnim poslovima utječe na kvalitetu rada, zatim loša i nedovoljna opremljenost odjela te premalen broj medicinskih se-

stara i tehničara.

Zabrinjavajući je podatak prema kojemu više od pola ispitanika smatra da su kontinuirano izloženi stresu. Također, gotovo ih trećina navodi da su stalno izloženi opasnostima za život i zdravlje, od čega su najčešći uzroci opasnosti agresivni bolesnici te specifični uvjeti rada na psihijatriji. Vrlo je alarmantan postotak ispitanika, gotovo 80 posto, koji navode da su radom na psihijatriji izloženi ‘burnout’ sindromu više od drugih zdravstvenih djelatnika. ‘Burnout’ ili sindrom izgaranja označava rastuće nezadovoljstvo vlastitim radnim mjestom i okruženjem, poslovnom ili obiteljskom ulogom ili pak ozračjem u neposrednoj okolini. Uzrokuje ga dugotrajna izloženost jakim stresovima. Njegova tri glavna obilježja su emocionalna iscrpljenost, negativan ili ciničan stav prema nadređenima, kolegama ili klijentima te negativna procjena smisla i kvalitete vlastitoga rada. Ispitanici su u 63% slučajeva odgovarali da su emocionalno iscrpljeni, gotovo pola ih navodi osjećaj potrošenosti, više od trećine fizičku iscrpljenost, a trećina osjećaj frustriranosti.

Procjena opasnosti

Trećina anketiranih je tijekom svoga rada s psihijatrijskim bolesnicima zadobila različite ozljede na radu, od čega su gotovo sve ozljede zadobivene od strane pacijenata. Samo se mali postotak ozli-

Sanja Odić, predsjednica Povjerenstva za psihijatriju

Članovi Povjerenstva za psihijatriju

- Sanja Odić (SSS), Klinika za psihijatriju Vrapče
- Petar Budim (SSS), Neuropsihijatrijska bolnica ‘Dr. Ivan Barbot’ Popovača
- Milica Baniček (SSS), Psihijatrijska bolnica ‘Sv. Ivan’ Janjina
- Evica Glibota (bacc. med. techn.), Klinički bolnički centar Osijek
- Vinka Dvornik (SSS), Psihijatrijska bolnica Ugljan
- Vesna Jurlina (SSS), Psihijatrijska bolnica Ugljan

Potreba za beneficiranim radnim stažom

Ono u čemu se gotovo svi ispitanici u anketi Povjerenstva za psihijatriju slažu je potreba za beneficiranim radnim stažom. Većina ispitanika navodi kako bi se Kolektivni ugovor u nekim poglavljima morao mijenjati, i to u poglavljima Odmor i dopust te Posebni uvjeti rada. Konkretno, anketirani ispitanici smatraju da bi trebalo mijenjati: dodatak na plaću zbog specifičnosti rada na psihijatriji (stradanje, kaznena odgovornost, stigmatizacija); povećanje broja dana godišnjega odmora; skraćeno radno vrijeme; nadzor zaštitarske službe 24 sata kako bi ih se zaštitilo od agresivnosti pacijenata.

jeđenih javio liječniku za pomoć. Najčešće se ne javljaju liječniku jer je riječ o ozljedama bez trajnih fizičkih posljedica, a ostatak anketiranih ne javlja se za liječničku pomoć zbog toga što «vlada uvriježeno mišljenje kako je na psihijatriji to normalno». Najopasnijim radnim postupkom pola ispitanika procjenjuje sputavanje pacijenata, a slijede svi postupci u vezi s agresivnim i nepredvidivim pacijentima, koje opasnim smatra gotovo 70% anketiranih. Kako za sputavanje pacijenata nema zakonskih standarda i normativa, samim time taj postupak zaposlenici doživljavaju još stresnijim. Procjena učestalosti izloženosti opasnostima unutar jednoga mjeseca je zabrinjavajuća

(37,6% ispitanika navodi da je to kontinuirano i često), i to najčešće zbog agresivnosti pacijenata pri prijemu, osobito kad je riječ o hitnim prijemima. Razlozi bolovanja, koje navode anketirani ispitanici, su poražavajući jer ih malo manje od 70% kao razlog navode psihički umor i stres, a samo petina fizički umor. Također zabrinjava činjenica kako 50% ispitanika navodi da u njihovoj ustanovi ne postoji plan mjera za smanjenje razine opasnosti u procesu rada. Više od pola ispitanika smatra da ih postojeća edukacija nedostotno priprema za izvanredne događaje te kako bi zaposlenici trebali biti uključeni u dodatne edukacije radi bolje pripreme za izvanredne događaje.

Cilj ankete bio je prikupljanje relevantnih podataka za definiranje uvjeta i specifičnosti rada na psihijatriji. Mjesto provođenja bile su psihijatrijske bolnice, klinike, odjeli, ambulate

IZVJEŠTAJ POVJERENSTVA ZAŠTITE NA RADU

Cilj je prevencija zdravlja i sigurnost na radnome mjestu

Manjak sestara u sustavu, kontakt s bolesnicima, odgovornost, smjenski (noćni) i prekovremeni rad, izloženost raznim štetnostima, kao i stresnim uvjetima koji mogu ugroziti zdravlje, dovesti do pojave ozljeda, razvoja profesionalnih i dr. kroničnih bolesti te do smanjenja radne sposobnosti i mogućeg otkaza ako poslodavac nema lakše radno mjesto za radnika

Medicinske sestre posebno su osjetljiva i značajna populacija zdravstvenih radnika, kako zbog svoje velike važnosti za cijelo društvo, tako i zbog same prirode posla, odnosno nepovoljnih radnih uvjeta i načina rada: manjak sestara u sustavu, kontakt s bolesnicima, odgovornost, smjenski (noćni) i prekovremeni rad, izloženost raznim štetnostima, kao i stresnim uvjetima koji mogu ugroziti zdravlje, dovesti do pojave ozljeda, razvoja profesionalnih i dr. kroničnih bolesti te do smanjenja radne sposobnosti i mogućeg otkaza ako poslodavac nema lakše radno mjesto za radnika.

Suočeni s problemima medicinskih sestara vezanim uz njihova radna mjesta a zbog neprovođenja zakonskih propisa u skladu sa Zaštitom na radu, u Sindikatu medicinskih sestara 3. srpnja 2007. godine konstituirano je Povjerenstvo zaštite na radu.

Početkom travnja Povjerenstvo zaštite na radu pod vodstvom predsjednice Ljiljane Sambol podnijelo je Glavnom vijeću i Predsjedništvu Sindikata izvješće o radu.

Pravni okvir za provedbu Zaštite na radu u RH su Ustav RH, konvencije Međunarodne organizacije rada, zakoni i podzakonski akti. Vlada RH nadležna je za nadzor zaštite zdravlja i sigurnost na radu. Tijela u susta-

vu zaštite zdravlja i sigurnosti na radu su: Nacionalno vijeće za zaštitu na radu (2000. god.), Državni inspektorat, Hrvatski zavod za medicinu rada, MINGORP - Odjel zaštite na radu, Zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, ovlaštene ustanove i trgovačka društva za zaštitu na radu.

Odlukom hrvatskog Sabora (1. lipnja 2007.) 28. travnja proglašen je Nacionalnim danom zaštite na radu, a Nacionalno vijeće

zaštite na radu prigodno ga obilježava svake godine. Ove godine u organizaciji SSSH obilježen je konferencijom posvećenoj prekovremenom i smjenskom radu te zdravlju radnika. Zbog strožih kriterija posljednjih je godina pao broj zabilježenih ozljeda na radu od 7.000 do 10.000, priznatih ozljeda na radu prošle godine bilo je 13.817, a poginulih radnika 29, prema neslužbenim podacima Državnog inspektorata. Ravnateljica Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu, dr. sc. Marija Zavalčić,

dr. med., predložila je da se i u Hrvatskoj kao i u zemljama EU provede istraživanje o utjecaju prekovremenog rada na zdravlje radnika, a takvo je istraživanje u zemljama EU, SAD-u i Kanadi pokazalo da su radnici koji rade 50 i više sati tjedno skloni debljanju, pretilosti, dijabetesu, prekomjernom uživanju alkohola, više puše, veća je opasnost od povišenog tlaka i srčanog udara i više stradavaju od povreda na radu. Učestalije su i bolesti lokomotornog sustava koje nisu smrtonosne, ali uzrokuju velike smetnje (vrat, leđa, zglobovi) te dovode do bolovanja i smanjene radne sposobnosti. Rad u smjenama nakon 15 godina rada uzrokuje vaskularne, kardiovaskularne bolesti, čir, depresiju, dijabetes, a nakon 25 i više godina smjenskog (noćnog) rada, karcinom dojke, najčešće kod medicinskih sestara i stjuardesa.

Sukladno planu i programu rada Povjerenstva ZNR-a, krajem studenoga 2010. održan je seminar za osposobljavanje povjerenika za ZNR (za članove Predsjedništva i Nadzornog odbora). Zbog velikog opsega propisa kontinuiranom edukacijom intenziviralo bi se djelovanje sindikata u odnosu na poslodavca i radnike te osigurala profesionalna suradnja sa svima koji su u ustanovama dužni provoditi mjere zaštite zdravlja i sigurnosti na radu. Predloženo je da se

Ljiljana Sambol, predsjednica Povjerenstva zaštite na radu

kod planiranja zdravstvene njege rade tekuće procjene rizika za svakog pacijenta koje moraju uključiti: težinu pacijenta, njegovu sposobnost da pomogne, tehniku izvođenja i potrebnu opremu te ograničenje u prostoru. Procjena opasnosti, u čijoj izradi sudjeluje povjerenik zaštite na radu (kod poslodavca koji zapošljava više od 20 zaposlenika) ili odbor za zaštitu na radu (više od 50 zaposlenika), a prije usvajanja o njoj raspravlja Radničko vijeće, temeljni je dokument zaštite na radu. Bez rada svih sudionika (odbor ZNR-a) ne može se postići bolja kvaliteta zaštite na radu. Predsjednicima podružnica Povjerenstvo je dostavilo priručnike „Sigurnost pri radu za radnike u zdravstvu“. Na III. sastanku

Nacionalnog vijeća predsjednica Povjerenstva ZNR-a, Ljiljana Sambol održala je powerpoint prezentaciju 'Zlostavljanje na radnome mjestu' (mobing), a u rujnu 2011. prisustvovala je u Pragu Petom međunarodnom savjetovanju u području vatrogastva, provedbe protupožarne preventive i zaštite na radu u zdravstvenim ustanovama. Pri hrvatskom Zavodu za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu djeluje registar profesionalnih bolesti kao jedna od važnih aktivnosti od javnog interesa koju Zavod kontinuirano provodi za potrebe Ministarstva zdravlja. Registar prati priznate profesionalne bolesti na razini države i tako daje temelj za preventivne akcije u području zaštite zdravlja radno-

aktivne populacije. Provodi se i analiza ozljeda na radu uzimajući u obzir više čimbenika: djelatnost poslodavca, spol, dob, kao i kvalifikacije ozlijeđenog, uzrok, način i mjesto nastanka te vrstu ozljeda.

Tijekom 2012. i 2013. Europska agencija za sigurnost i zdravlje na radu organizira kampanju za zdrava radna mjesta na temu 'Radimo zajedno na prevenciji rizika'. Kampanja počinje 18. travnja 2012., a posebno je usmjerena na vodstvo u tvrtkama i sudjelovanje radnika. Globalna strategija zdravlja za sve svjetske zdravstvene organizacije za razdoblje 2008.- 2017. u prvi plan stavlja zdravlje radnika kao osnovni preduvjet produktivnosti i ekonomskog razvitka.

Aksijski plan o zaštiti zdravlja radnika, kao i njegovo provođenje mora osigurati država: usklađivanjem zakona, osiguravanjem financiranja zaštite zdravlja, definiranjem bitnih mjera za prevenciju i kontrolu mehaničkih, fizikalnih, kemijskih, bioloških i psihosocijalnih rizika u radnom okolišu, unaprjeđivanjem učinkovitosti i pristupa uslugama medicine rada, kao i praćenjem zdravstvenoga stanja radnika.

ČLANOVI POVJERENSTVA ZAŠTITE NA RADU:
Predsjednica Ljiljana Sambol
Marija Felendeš
Silvana Ganza
Željko Pili
16. rujna 2012.

PRVI SAZIV SKUPŠTINE HSSMS-MT-a IZABRAO NOVOG PREDSJEDNIKA I NOVA TIJELA

Skupština u svibnju izabrala predsjednicu

U drugi krug glasovanja išla su dva kandidata koja su u prvom krugu dobila najviše glasova – Vladimir Stanković i Vlasta Vuković Hoić. Prebrojavanjem glasačkih listića, Izorno povjerenstvo je utvrdilo da je novoizabrana predsjednica Vlasta Vuković-Hoić. Radni dio sastanka prigodnim je pjesmama zatvorila pjevačka družina 'Ban Jelačić' Hrvatskog časničkog zbora Karlovac

Dana 5. svibnja 2012. godine u prostoru Hrvatske obrtničke komore održan je posljednji sastanak III. saziva Sabora Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara/tehničara i prvi sastanak I. saziva Skupštine Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara/tehničara. Nakon registracije sudionika, predstavnik Verifikacijske komisije, Robert Ivšak iz podružnice KB-a Sestre milosrdnice izvjestio je da postoji kvorum potre-

ban za pravovaljano odlučivanje.

Ciljevi ostali isti

Predsjednica Glavnog vijeća, Anica Prašnjak iznijela je okolnosti zbog kojih se išlo u izmjene i dopune Statuta Sindikata, te istaknula da su najvažniji ciljevi Sindikata i načela sindikalnog djelovanja ostali isti - kolektivno pregovaranje, demokratsko zastupanje, zaštita radno-pravnog statusa medicinskih se-

stara i tehničara te međusobna solidarnost, uzajamnost i ravnopravnost. Prije raspuštanja članova Glavnog vijeća i Nadzornog odbora, uslijedila je zahvala za njihov dugogodišnji uspješan rad. Moderator sastanka, Silvana Ganza podsjetila je kako je mandat članova tijela Sindikata u dva navrata bio produljivan, nastavno na dugotrajne pregovore za granski kolektivni ugovor i potrebu donošenja važnih odluka u kratkim rokovima. Prema odlu-

ci Glavnog vijeća, u ožujku 2005. počeo je kandidacijski postupak koji je uspješno proveden. U svim županijama je većinom ili čak jednoglasno postignuta suglasnost o kandidatu.

Novi Nadzorni Odbor

Sukladno prijedlogu članova Glavnog vijeća, izabran je i novi sastav Nadzornog odbora: Ljiljana Mihulja (OB Sveti Duh), Grozdana Čosić (DZ Zagreb centar), Ružica Đurić (OB Vukovar), Joško Bilić (Ustanova za HMP Split), Stjepan Oštarijaš (Bolnica Klenovnik). Predsjednica Izbornog povjerenstva, Sandra Pedišić istaknula je da je kandidacijski postupak za predsjednika Sindikata također uspješno proveden. Izbornom povjerenstvo je u zadanom roku zaprimilo deset (10) kandidatura, dva kandidata nisu ispunjavala propisane uvjete, a troje ih je odustalo od kandidature za predsjednika Sindikata. S obzirom na to da u prvom krugu nijedan od navedenih kandidata nije dobio potrebnu natpolovičnu većinu glasova prisutnih članova Skupštine HSSMS - MT-a, u drugi krug glasovanja išla su dva kandidata koja su u prvom krugu dobila najviše glasova - Vladimir Stanković i Vlasta Vuković-Hoić. Prebrojavanjem glasačkih listića, Izorno povjerenstvo je utvrdilo da je novoizabrana predsjednica Vlasta Vuković-Hoić. Radni dio sastanka prigodnim je pjesmama zatvorila pjevačka družina 'Ban Jelačić' Hrvatskog časničkog zbora Karlovac.

Ivana Kobešćak Rožić,
bacc. admin. publ.

Vlasta Vuković Hoić na Skupštini je izabrana za novu predsjednicu HSSMS-MT-a iz rada

HRVATSKI STRUKOVNI SINDIKAT MEDICINSKIH SESTARA/MEDICINSKIH TEHNIČARA

Predsjedništvo sindikata

Katica Đeri
(DZ Osijek)

Dajana Subić
(Zadar)

Brankica Grgurić
(KB Sveti Duh)

Silvana Ganza
(KBC Split)

Marica Stanić
(KBC Osijek)

Marijana Smolčić
(Klinika za infektivne bolesti)

Robert Ivšak
(KBC Sestre milosrdnice)

Katica Babić
(KBC Zagreb)

Marija Felendeš
(OB Virovitica)

Vesna Jurković
(OB Slavonski Brod)

Anica Prašnjak
Predsjednica
Glavnog vijeća

Vlasta Vuković-Hoić
Predsjednica
Sindikata

Sindikat je organiziran po podružnicama, a predsjednici svih podružnica čine savjetodavno tijelo Nacionalno vijeće podružnica. Tijela i organi Sindikata su: Skupština, Glavno vijeće, Predsjedništvo, Nadzorni odbor, povjerenstva, predsjednik Sindikata, predsjednik Glavnog vijeća i Stručna služba sindikata

**GLAVNO VIJEĆE KAO IZVRŠNO
TIJELO SKUPŠTINE, SAZIVA GA
PREDSJEDNIK GLAVNOG VIJEĆA**

Jedna od sjednica Glavnog vijeća

Čelnici i tijela sindikata

Prema ustroju, tijela i organe HSSMS-MT-a čine Skupština, Glavno vijeće sindikata, Predsjedništvo, Nadzorni odbor, povjerenstva, Stručna služba sindikata, predsjednik Glavnog vijeća i predsjednik HSSMS-MT-a iz rada.

Skupština Sindikata je najviše tijelo Sindikata, a čine je izabrani predsjednici podružnica, predsjednik Sindikata, predsjednik Glavnog vijeća, članovi Glavnog vijeća i članovi Predsjedništva. Skupština, među ostalim, donosi Statut i program, bira predsjednika i imenuje članove Glavnog vijeća i članove Nadzornog odbora.

Glavno vijeće je izvršno tijelo Skupštine Sindikata i najviše tijelo Sindikata između dvije Skupštine.

Članovi Glavnog vijeća biraju se na razini županija, a imenuju na Skupštini. Predsjednik Glavnog vijeća je član Glavnog vijeća. Predsjedništvo je izvršno tijelo Glavnog vijeća koje čini deset članova i predsjednik Glavnog vijeća. Članove Predsjedništva imenuje Glavno vijeće na prijedlog predsjednika Glavnog vijeća. Povjerenstva sindikata formiraju se radi rješavanja zajedničkih zadataka.

Predsjednica
glavnog
vijeća Anica
Prašnjak i
predsjednica
sindikata
Vlasta
Vuković-Hoić

Predsjednik Sindikata je osoba koja predstavlja i zastupa Sindikat u mandatnom razdoblju od četiri godine, s pravom na reizbor. Predsjednik Glavnog vijeća zastupa i predstavlja Sindikat, vodi i provodi sindikalnu politiku u sklopu dogovorene strategije. Izbor predsjednika Glavnog vijeća provodi se temeljem Pravilnika o izbornom postupku na temelju natječaja, a on zastupa Sindikat u pravnom i financijskom prometu, ovlašten je za kolektivno pregovaranje, potpisivanje ko-

lektivnih ugovora i ostalih sporazuma, saziva sjednice tijela Sindikata i predsjedava im, upravlja radom Stručne službe Sindikata itd. Stručna služba Sindikata je posebna organizacijska jedinica koja obavlja poslove za redovno funkcioniranje organizacije i tijela Sindikata. Nacionalno vijeće podružnica je savjetodavno i informativno tijelo Sindikata. Nacionalno vijeće podružnica je saziv svih predsjednika podružnica na nacionalnoj razini.

Stručna služba

Anica Prašnjak, bacc. med. techn., predsjednica Glavnog vijeća i rukovoditeljica Stručne službe
Biljana Čuruvija, vms, voditeljica općih poslova - stručna suradnica za sestrinska pitanja
Tajana Drakulić, dipl. iur., voditeljica pravnih poslova

Ivana Kobeščak-Rožić, referentica općih poslova
Ana Ljubičić, računovodstvena referentica - blagajnica

Marina Hodak, računovodstvena referentica - likvidatorica

Danica Tabak - dostavna služba

Nadzorni odbor

Ljiljana Mihulja (KB Sveti Duh)
Grozdana Čosić (DZ Zagreb Centar)
Ružica Đurić (OB Vukovar)
Joško Bilić (HMP Split)
Stjepan Oštarijaš (Klenovnik)

Glavno vijeće HSSMS-MT-a

Anica Prašnjak, predsjednica
Nataša Zaninović, DZ Zagreb-Centar
Ljerka Armano, KBC Sestre milosrdnice
Sandra Pedišić,
Klinika za ženske bolesti i porode
Zoran Šinjak, OB Zabok
Petar Budim, NPB Popovača
Marina Medved, DZ Slunj
Stjepan Oštarijaš, Klenovnik
(Bolnica za plućne bolesti i TBC)
Ljiljana Sambol, OB Koprivnica
Nermin Serdarević, DZ Daruvar
Tomislav Matošić, PB Rab
Marija Felendeš, OB Virovitica
Nela Petrović, OŽB Požega
Božana Levojević, OB Slavonski Brod
Dragana Čupić, OB Zadar
Harold Placento, OŽB Našice
Brankica Marušić, DZ Valpovo
Silva Deković, OB Šibenik
Ivana Čolak, OB Vinkovci
Mladenka Vujević, DZ Split
Silvana Ganza, KBC Split
Zlatan Grbešić, Zavod za hitnu medicinu Istarske županije
Ivo Vlahutin, OB Dubrovnik
Dijana Farkaš, OB Čakovec

ODGOVORI I PRAVNI SAVJETI STRUČNE SLUŽBE

Djelokrug rada medicinskih sestara primaljskoga smjera

Medicinske sestre primaljskoga smjera zdravstveni su djelatnici koje sukladno zakonima profesije nisu medicinske sestre, nego primalje. Zakonom o primaljstvu (NN br. 120/08, 145/10) izrijekom je propisano da se na medicinske sestre primaljskoga smjera primjenjuju odredbe Zakona o primaljstvu, utvrđuje im se status primalja, propisuje djelokrug rada i uvjeti obavljanja djelatnosti. Upravo je stoga točna tvrdnja da se odredbe članka 3. Zakona o sestrinstvu koje uređuju mogućnost priziva savjesti za medicinske sestre ne primjenjuju na medicinske sestre primaljskoga smjera. Istodobno, mogućnost priziva savjesti nije regulirana Zakonom o primaljstvu, pa se za takvu specifičnost pravne zaštite iz djelokruga rada primalja naše članice moraju obratiti nadležnoj strukovnoj udruzi, tj. Hrvatskoj komori primalja koja je nadležna za provođenje djelatnosti primalja, a između ostalog, i za donošenje etičkoga kodeksa u kojemu će možda biti ponuđeno rješenje ovoga problema.

Isplata materijalnih prava iz Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja (NN br.126/11)

Na vaš upit glede mogućnosti isplate radniku na ruke božićnice, regresa, dara u prigodi dana Sv. Nikole, jubilarne nagrade - materijalnih prava iz Kolektivnog ugovora, odnosno da se njihova isplata ne prikazuje na obračunu na plaću, moramo Vas izvjestiti sljedeće.

Činjenica je da kao i naknada za prijevoz ta materijalna prava nisu ugovorena Zakonom o radu, nego Kolektivnim ugovorom, te da ne spadaju u plaću, i kao takva ne bi smjela biti predmetom ovrhe, iako, sukladno Ovršnom zakonu, ne spadaju niti u primitke koji su po zakonu izuzeti od ovrhe.

Jedino pravo o kojem bismo mogli polemizirati je pravo na dar za djecu za koje smatramo da bi se u ovom slučaju moglo isplaćivati na zaštićeni račun jer je riječ o novčanoj potpori za dijete. U svakom slučaju, ovrha bi se temeljem Ovršnog zakona (NN br. 139/10, 125/11) trebala provoditi samo nad plaćom (i to do iznosa utvrđenog Zakonom), ne i nad ostalim primanjima

koja poslodavac isplaćuje po osnovi ugovora o radu. Međutim, kako se spomenuti primitci isplaćuju s plaćom, ako se isplaćuju s plaćom nad kojom je provedena ovrha, i oni mogu biti predmetom ovrhe.

Činjenica je da bi poslodavac te primitke mogao isplaćivati posebno ili na ruke radniku u skladu s financijskim propisima, ali ako ima praksu sva materijalna prava iz radnog odnosa utvrđena Kolektivnim ugovorom isplaćivati s plaćom, a u trenutku nastupanja posljedica ovršnog postupka ili pokretanja postupka ovrhe počne te primitke isplaćivati na ruke radnicima, smatralo bi se da namjerno izigrava zakon. Stoga upozoravamo na Zakon o provedbi ovrhe nad novčanim sredstvima (NN br. 91/10), članak 15., prema kojemu ovršenik, poslovni subjekt ne smije svoje obveze plaćati gotovim novcem ako u jedinstvenom registru računa ima oznaku blokade računa, a gotov novac koji je primio obavljajući registriranu djelatnost

dužan je položiti na račun u banci. Dapače, prema članku 30. istog Zakona, novčanom kaznom od 50.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se ovršenik - poslodavac - poslovni subjekt koji u uvjetima blokade računa obveze plati gotovim novcem ili ga ne položi na račun u banci.

Dakle, spomenuti primitci s osnove radnog odnosa teoretski se mogu isplaćivati odvojeno od plaće, ali u konkretnom slučaju to bi bilo protuzakonito. Činjenica je da pravne propise ne možemo primjenjivati proizvoljno. Razmislite samo kakav bi učinak bio na vaš mirovinski status kada sva prava iz rada koja sada ostvarujete i prima-te s plaćom, poslodavac ne bi više isplaćivao s plaćom, nego na ruke i kolika bi vam tada bila mirovina.

Bez obzira na naše mišljenje, i dalje smatramo da postavljanje upita Zajedničkom povjerenstvu može samo učvrstiti primjenu narečenih prava, stoga predlažemo da ih uputite.

HSSMS-MT-a POVJERENICIMA PODRUŽNICA

Primjena Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja (NN br. 126/11)

U vezi s primjenom članka 84. Kolektivnog ugovora, primjenom prava na naknadu za trošak prijevoza, stavkom 14. utvrđuje se da se naknada za prijevoz isplaćuje unaprijed, i to najkasnije posljednjeg dana u mjesecu za idući mjesec.

Međutim, za mjerodavno tumačenje te odredbe Kolektivnog ugovora moramo vas obavijestiti da ne postoji zaključak Zajedničkog povjerenstva koji bi odgovorio na vaš upit pa tako ne možemo zauzeti službeni stav, ali Vam možemo dati pravno mišljenje i pravni status narečenog prava iz dosadašnje pravne prakse, koji daka-ko vašeg poslodavca ne obvezuje, ali može razjasniti postojeće dileme.

Pravo na trošak prijevoza na posao i s posla nije zakonsko pravo, odnosno samim zasnivanjem radnog odnosa radnik neće na temelju Zakona o radu imati pravo na trošak prijevoza na posao i s posla. Pravo na naknadu za trošak prijevoza regulirano je Kolektivnim ugovorom. Ono što je u vezi s tim troškom propisano nekim „propisom“ je iznos neoporezivog primitka radnika na ime troška prijevoza

na posao i s posla, i to člankom 13. Pravilnika o porezu na dohodak u kojem stoji da se oporezivim primicima po osnovi nesamostalnog rada ne smatra iznose što ih poslodavci isplaćuju svojim radnicima, među ostalim i na ime naknade troškova prijevoza na posao i s posla mjesnim javnim prijevozom u visini stvarnih izdataka, prema cijeni mjesečne odnosno pojedinačne prijevozne karte.

Trošak prijevoza ne treba evidentirati u obračunu plaće, ako se u smislu poreznih propisa ne smatra primitkom. Člankom 3. stavkom 1. alinejom 7 Pravilnika o sadržaju obračuna plaće, naknade plaće ili otpremnine propisano je da u obračunskom listiću plaće moraju biti, među ostalim, iskazani „ostali propisani, utvrđeni ili ugovoreni dodaci i primici“. Ako se trošak prijevoza u poreznom smislu ne smatra primitkom (a tako je, koliko je poznato, uvijek), ne treba ga iskazivati u obračunu plaće.

Ako se trošak prijevoza na posao i s posla ne smatra primitkom, dakle, sastavnim dijelom plaće, a iskaže ga se u obračunskom

listiću, ali ga poslodavac radniku ne isplati, postavlja se pitanje može li ga radnik prisilno naplatiti putem obračunskog listića.

Vezano uz to postoji stajalište sudske prakse: „U odnosu na trošak prijevoza, obračun plaće ne može se smatrati ovršnom ispravom“. Naime, Odluka Županijskog suda u Varaždinu, Gž-602/10-2 od 1. lipnja 2010. utvrđuje „... odredbom čl. 85 st. 3 ZR-a izričito je određeno da obračun plaće (naknade plaće ili otpremnine) predstavlja ovršnu ispravu. Točno je da je u priloženim obračunima plaća naznačen iznos troškova prijevoza na posao, ali radi se o materijalnom pravu radnika koje nije sastavni dio plaće, niti se može smatrati plaćom, pa se u odnosu na trošak prijevoza niti obračun plaće ne može smatrati ovršnom ispravom u smislu odredbe čl. 83.a. st. 3. ZR-a.“ Službeni stav možemo zauzeti tek nakon što Zajedničko povjerenstvo za tumačenje Kolektivnog ugovora donese Zaključak. Stoga predlažemo da upit proslijedite i Povjerenstvu za tumačenje KU, na adresu Ministarstva zdravlja, Ksaver 200 a.

Ugovor o radu medicinske sestre, ponuda poslodavca temeljem Rješenja HZMO-a, očitovanje Sindikata

Rješenjem Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje kod medicinske sestre utvrđeno je da ne postoji invalidnost iz članka 34. ZOMO-a, ali postoji neposredna opasnost od nastanka invalidnosti iz članka 36. ZOMO-a ako nastavi raditi na poslova na kojima je do tada bila raspoređena. Tim Rješenjem utvrđuje se da medicinska sestra ne može dalje obavljati poslove koji zahtijevaju dugotrajno stajanje, prisilne položaje glave i vrata, podizanje i prenošenje težih tereta (5kg), finu motoriku objiju šaka. Sukladno tome, poslodavac treba medicinsku sestru premjestiti na poslove za koje je potrebna ista ili slična nabrojaba, a na kojima može i dalje raditi s radnim naporom koji neće pogoršati njezino zdravstveno stanje.

Bez obzira na naše mišljenje, i dalje smatramo da postavljanje upita Zajedničkom povjerenstvu može samo učvrstiti primjenu narečenih prava, stoga predlažemo da ih uputite.

Prema odredbama članka 78. i 79. Zakona o radu (NN br.149/09, 61/11), ako ovlašteno tijelo utvrdi da kod radnika postoji profesionalna nesposob-

nost za rad ili neposredna opasnost od nastanka invalidnosti, poslodavac je dužan, uzimajući u obzir nalaz i mišljenje tog tijela, ponuditi radniku sklapanje ugovora o radu u pisanom obliku za obavljanje poslova za koje je on sposoban, koji što je više moguće moraju odgovarati poslovima na kojima je radnik prethodno radio.

Ako poslodavac ne uspije osigurati takve poslove, može i otkazati ugovor o radu radniku kod kojega postoji profesionalna nesposobnost za rad ili neposredna opasnost od nastanka invalidnosti, ali uz prethodnu suglasnost radničkoga vijeća. Radničko vijeće će dati poslodavcu suglasnost na otkaz ugovora o radu ako poslodavac dokaže da je poduzeo sve što je u njegovoj moći da radniku osigura odgovarajuće poslove, odnosno ako dokaže da je radnik odbio ponudu za sklapanje ugovora o radu za obavljanje poslova koji odgovaraju njegovim

sposobnostima, u skladu s nalogom i mišljenjem ovlaštene osobe, odnosno tijela.

Prema našim saznanjima, medicinska sestra do sada je radila u operacijskoj dvorani, a temeljem Rješenja HZMO-a poslodavac joj je ponudio novi Ugovor o radu na neodređeno vrijeme na radno mjesto medicinske sestre u Jedinici samostalne djelatnosti. Iz nama dostavljenog Ugovora o radu čini se da je poslodavac medicinskoj sestri ponudio ugovor koji nije u kontradikciji s Rješenjem HZMO-a i u skladu je s važećim propisima u djelatnosti zdravstva.

Točno je, međutim, da se ponuđenim ugovorom za medicinsku sestru mijenjaju i plaća i radno-pravni status.

Koeficijent složenosti poslova novog radnog mjesta je 1,05, a do sada je radila u kategoriji radnih mjesta najveće složenosti poslova, dok dodatak na uvjete rada sada iznosi 10%, a prije je bio 25%.

Međutim, zbog postojanja neposredne opasnosti od nastanka invalidnosti ona ne može obavljati dosadašnje poslove, niti biti izložena dosadašnjim uvjetima rada.

Slijedom svega rečenog, smatramo ponuđeni Ugovor o radu na neodređeno vrijeme na radno mjesto medicinske sestre u jedinici samostalne djelatnosti zakonitim i dobrim rješenjem, uz ispravak dviju nepravilnosti iz Ugovora:

- poslodavac u članku 2. treba izmijeniti zadnju rečenicu tako da se doda „da će radnica obavljati i druge poslove po nalogu poslodavca, ali u okviru svoje struke i Rješenja HZMO-a“, te da se u članku 3. Ugovora briše riječ „u pravilu“.

Ako medicinska sestra iz nekog razloga ne prihvati ponuđeni Ugovor o radu, a poslodavac dokaže da drugih poslova za nju nema, postoji mogućnost da joj poslodavac otkáže Ugovor o radu.

Sindikat o pravima radnika ozlijeđenog na sportskom susretu koji je organizirao poslodavac

Prava radnika ozlijeđenih na sportskim igrama ili sportskim susretima koje organizira poslodavac, a u vezi s visinom prava na naknadu plaće, nisu jasno propisana. Dugo je bilo uvrježeno mišljenje da svi radnici koji se ozlijede na sportskim susretima koje organizira poslodavac imaju pravo na naknadu plaće u visini od 100 %, kao da se radi o ozljedi na radu, s obzirom na to da se ozljeda dogodila za vrijeme plaćenog dopusta radnika. Međutim, za to ne postoji propisana pravna norma niti obvezujući Zaključak Povjerenstva za tumačenje Kolektivnog ugovora u djelatnosti zdravstva. Postoje, doduše, tumačenja sličnih povjerenstava, npr. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike, od 3. ožujka 2010., u kojem stoji da se ozljeda sindikalnog povjerenika koju je tijekom plaćenog dopusta doživio kao natjecatelj na športskim igrama koje je organizirao sindikat, ne smatra ozljedom na radu.

Postoji i Odluka Ustavnog suda U-III/3687/2005. u kojoj je, među ostalim, Ustavni sud ocijenio da organizator okupljanja većeg broja ljudi na otvorenom prostoru odgovara za tjelesnu ozljedu koju netko pretrpi zbog izvanrednih prilika koje mogu nastati, ali također utvrđuje da igranje

nogometa, iako nosi određeni rizik od ozljede igrača, po svom sadržaju i pravilima igre nije djelatnost s povećanom opasnošću za koju bi poslodavac bio odgovoran, bez obzira na krivnju. Sudi-

onik sportske igre kojemu drugi igrač nanese tjelesnu ozljedu nema pravo na naknadu štete, osim ako je ozljeda nanesena namjerno ili grubom nepažnjom. Slijedom toga, a radi dosljedno-

sti u ostvarivanju prava radnika u djelatnosti zdravstva, smatramo da bi bilo dobro uputiti pitanje Ministarstvu zdravlja za Zajedničko povjerenstvo za tumačenje Kolektivnog ugovora. (gp)

Mogućnost korištenja godišnjeg odmora iz 2011. tijekom srpnja 2012. godine

Hrvatskom strukovnom sindikatu medicinskih sestara/medicinskih tehničara obratile su se medicinske sestre KBC-a Split sa zamolbom za pomoć u ostvarivanju prava na korištenje godišnjeg odmora iz 2011. godine u srpnju 2012. Iz podnesene Zamolbe evidentno je da 16 medicinskih sestara nije uspjelo u cijelosti iskoristiti godišnji odmor iz prethodne godine, ali za pravno ili pravedno rješavanje njihove zamolbe potrebno je utvrditi razloge zbog kojih nisu iskoristile svoj godišnji odmor iz prethodne godine.

Zakonom o radu (NN br. 149/09, 61/11) nedvojbeno je utvrđeno da je godišnji odmor pravo radnika kojeg se on ne može od-

reći, a da mu je poslodavac dužan omogućiti korištenje godišnjeg odmora sukladno rasporedu. Tu mogućnost korištenja godišnjeg poslodavac mora radniku osigurati najkasnije do zakonom propisanog roka (30. lipnja). Međutim, ako poslodavac ne osigura radniku korištenje godišnjeg odmora do tog roka, on odgovara radniku za prouzrokovanu štetu. Isplata naknade štete za neiskorištene dane godišnjeg odmora utvrđuje se u visini naknade plaće koju bi radnik ostvario da je koristio godišnji odmor. U zamolbi medicinskih sestara riječ je o neiskorištenom godišnjem odmoru u zakonom utvrđenom roku i mogućnosti korište-

nja preostalih dana godišnjeg odmora nakon proteka utvrđenog zakonskog roka. One, kako se čini, godišnji odmor nisu iskoristile zbog problema u organizaciji rada i preostale dane radije bi iskoristile u ovome mjesecu, nego tražile naknadu štete. Pravno gledano, ne postoji obveza poslodavca da im to osigura, ali činjenica je da nema niti pravne norme koja bi zabranila da se radnik i poslodavac mogu dogovoriti o korištenju neiskorištenog godišnjeg odmora nakon proteka utvrđenog roka.

Stoga nije nezakonit sporazum ili dogovor radnika i poslodavca koji ove medicinske sestre predlažu. (mm)

NACIONALNA STRATEGIJA RAZVOJA ZDRAVSTVA 2012.-2020.

Strategija zdravstva nema mjerljivih ciljeva

Iako su, kako smatra ministar Ostojić, ključni instrumenti za razvoj zdravstva informatizacija, prevencija, poboljšanje komunikacije s pacijentima i ulaganje u resurse, ipak je strategija zaboravila na medicinske sestre

Vlada RH je u saborsku raspravu uputila Strategiju razvoja zdravstva 2012. - 2020. Na izradi Strategije radili su Ministarstvo zdravlja, liječnici, farmaceuti, stomatolozi, akademici, medicinske sestre i tehničari, udruge pacijenata i dr. Svakako je važno što su uz stručnjake različitih profila u izradi prijedloga Strategije sudjelovale i medicinske sestre iz različitih profesionalnih organizacija - sindikata, Hrvatske komore medicinskih sestara, sestrinskih udruga itd. Tijekom javne rasprave, naime, medicinskim je sestrama i tehničarima putem strukturiranih obrazaca, koji su unaprijed sadržavali pitanja, na web stranicama Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara i tehničara (HSSMS-MT), Hrvatske udruge medicinskih sestara (HUMS) i Ministarstva zdravlja, bilo omogućeno iznošenje osobnih mišljenja o Strategiji.

Njihovi komentari Strategije na obrascima poslani su Ministarstvu zdravlja pa će možda i te primjedbe biti uvrštene u prijedlog Strategije koju je podržala Vlada.

Glavna zamjerka na Vladinu Strategiju razvoja zdravstva je činjenica da ona nema mjerljivih ciljeva te nije navedeno kad će se, u kojem roku, kojim redoslijedom i na koji način realizirati.

Citati iz obrasca za komentare i prijedloge na nacrt nacionalne Strategije zdravstva 2012.-2020.

“Dokument koji je Ministarstvo zdravlja objavilo ne može se nazvati strategijom jer nema jasne planove niti zacrtane ciljeve. U skladu s tim, ne govori na koji bi se način određeni segmenti zdravstva RH trebali razvijati niti sadrži ikakve smjernice koje bi trebalo slijediti kako bi se postigli zacrtani ciljevi.”

“U ovoj Strategiji, u dijelu koji govori o troškovima i financiranju sustava, više se puta kao gorući problemi iznose odredbe novopotpisanog kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog

osiguranja, a u svakom slučaju, uz njih se iznose i neki drugi problemi iz kojih je razvidno da problem financiranja zdravstva leži drugdje.” “Očekivanje i dodatne participacije građana u financiranju sustava zdravstva (unatoč golemim davanjima iz plaća) krajnje su nepošteni, a pogotovo način na koji je opisano opravdanje takvog traženja: “...građani trebaju i dodatno plaćati pa će onda manje tražiti zdravstvene usluge, ali ne smiju plaćati previše jer onda neće tražiti ni najnužnije zdravstvene usluge...” Prema takvoj formulaciji, građani bi trebali na plaćama odvajati što je više moguće (a već je poznato da je to teret), a onda bi trebali tražiti samo najnužniju zdravstvenu zaštitu jer ako traže nešto više, to će posebno morati plaćati. Ovdje se treba pitati jesu li dakle sadašnja odvajanja građana za zdravstvo ekvivalent samo najnužnijoj zdravstvenoj zaštiti.”

“Na više mjesta se govori o velikom broju zaposlenih u sustavu zdravstva, ali pritom treba uzeti u obzir da čak 24% od ukupnog broja zaposlenih otpada na administrativna i tehnička zanimanja, dok je prema svim pokazateljima, zdravstvenih radnika premalo, i to u najvećem broju upravo medicinskih sestara, koje su uz liječnike, nositelji zdravstvene djelatnosti.” “Nejasno je naveden status trenutačnih svjedodžbi i diploma koje stječu medicinske sestre pa je potrebno dodatno obrazložiti kojim dokumentima je taj status definiran. Naročito bi te dokumente trebalo priložiti u literaturi koja je za ovo poglavlje više nego oskudna i ne sadrži dokumente važne za sestrinsku profesiju.” “Upisne kvote koje subvencionira država trebale bi biti u suglasju s potrebama zdravstvenoga sustava pa većina sestara ne bi plaćala skupe školarine za obrazovanje od kojega u konačnici neće imati koristi.” (pg)

MILENA DELAK OSNIVAČICA I PRVA PREDsjedNICA HSSMS-MT-a

Svim vladama smetala je naša organiziranost

Gospođa Milena Delak, danas umirovljenica, bila je osnivačica i prva predsjednica HSSMS-MT-a. Borba za radna prava medicinskih sestara snažan je prilog njezinoj biografiji i cjelokupnoj poslovnoj karijeri.

Gospođa Delak rođena je u Ljubljani. Kako je njezina obitelj tijekom II. svjetskog rata u Sloveniji smatrana nepoćudnom, preselili su se u Borovo pokraj Vukovara gdje joj je otac dobio posao.

Međutim, nevoljama tu nije bio kraj. "Krajem rata", prisjeća se gospođa Delak, "mojega je oca, dok se vozio biciklom iz Vukovara u Borovo Naselje pogodila granata. Teško mu je ozlijeđena kralježnica i za četrnaest dana je umro. Tako je mama ostala sama, a nas četvero djece bez oca", govori Milena koja je, usprkos životnim nedaćama, završila gimnaziju u Vukovaru, zatim upisala višu školu za medicinske sestre u Osijeku te poslije školovanje nastavila u Ljubljani.

Iz Vukovara u Zagreb

"Moje prvo radno mjesto bilo je u vukovarskoj bolnici, na odjelu kirurgije", priča Milena koja je u Vukovaru radila pet godina pa se preselila u Zagreb gdje se okupila cijela obitelj.

"Dobila sam radno mjesto u bolnici Sveti Duh, na kirurgiji, a poslije sam bila glavna sestra u bolnici. Tadašnji ravnatelj, naime, smatrao me sposobnom, imao je povjerenja u mene. Ja sam, pak, uvijek vrlo ozbiljno

Milena Delak sa suradnicima na prvosvibanjskom prosvjedu 1999.

shvaćala svoj posao pa, kad nešto nisam uspijevala odraditi, to sam strašno proživljavala jer su neki ljudi pružali otpor na razini ustanove. Bilo je dosta naporno. Kad se ravnatelj razbolio i otišao s toga mjesta, otišla sam i ja", prisjeća se Milena koja se nakon toga povukla i zaposlila u dječjem vrtiću na Trešnjevci. Kad je ostvarila uvjete za mirovinu, umirovila se.

Borba za prava

Kako je bila aktivna u Hrvat-

skoj udruzi medicinskih sestara, koja je pak bila članica međunarodnih asocijacija, Milena Delak početkom 90-ih snažno se angažirala u borbi za prava medicinskih sestara.

"Kad je previranje počelo, a još je debelo trajao rat, vidjeli smo da se moramo organizirati, da će biti gadno za medicinske sestre, ako se ne pokrenemo. Iako su na nas vršili pritisak, rekli smo - idemo nešto napraviti", govori i nastavlja: "Začudio nas je veliki in-

teres, no to nas je potaklo da nešto napravimo. Nas pet-šest kolegica izabrali smo inicijativni odbor. Dali smo si zadatak da moramo raditi na osnivanju sindikata radi zaštite medicinskih sestara. Pitaj Boga kako bi se to završilo da se nismo organizirali"

Tako je iz udruženja medicinskih sestara nastao sindikat.

"Vidjeli smo da nećemo opstati ako se ne pokrenemo. Danas svi zaboravljaju da su sestre koje su bile na ratnom područ-

Danas svi zaboravljaju da su medicinske sestre koje su bile na terenu, na bojištu, dale veliki obol oslobođenju Hrvatske, kaže Milena Delak

Počeci rada Sindikata

11. svibnja 1991. održana Osnivačka skupština HSSMS-MT-a

1993. godine HSSMS-MT je jedan od osnivača Matice hrvatskih sindikata javnih službi

1995. godine uz sudjelovanje HSSMS-MT-a donesen prvi Zakon o radu, koji je stupio na snagu 1. siječnja 1996.

23. prosinca 1996. godine HSSMS-MT uz ostale sindikate zdravstva potpisuje prvi Kolektivni ugovor

13. prosinca 2001. godine, uz ostale pregovarače u javnim službama, HSSMS-MT je su-potpisnik TKU-a

Natpis i poruka na prvosvibanjskom prosvjedu 1999.

Kad je previranje počelo, a još je debelo trajao rat, vidjeli smo da se moramo organizirati. Da će biti gadno za medicinske sestre, ako se ne pokrenemo. Iako su na nas vršili pritisak, rekli smo – idemo nešto napraviti, priča gospođa Delak

ju, na terenu, na bojištu, dale veliki obol oslobođenju Hrvatske", kaže Milena i dodaje da je osnivačka skupština HSSMS-MT-a održana u Ininoj zgradi 1991. godine.

"Između više kandidata mene su izabrali za predsjednicu. Nisam oklijevala ni trenu niti sam se bojala neuspjeha," ističe.

Dva mandata

"Nikad neću zaboraviti jednu zgodu iz tog vremena. Nakon što smo organizirali prvi

štrajk 1993., koji je uspio u svim podružnicama, jedne večeri u tramvaju dva simpatična starca sjede i pričaju: 'Pazi, molim te, kakva su ovo vremena?! Pa čak su se i medicinske sestre počele buniti!'

Slatko sam se nasmijala jer sam shvatila da je javnost doznala za naš problem," kaže Milena i dodaje: "Sjećam se, u pregovorima za koeficijente jako smo dobro prošli. Vlastima", napominje, "nikad nije odgovaralo da se mi organiziramo. Bili

su silno začuđeni što se znamo tako dobro organizirati."

Nakon što se povukla iz sindikata, po isteku drugog mandata, Milena Delak je nastavila surađivati s HSSMS-MT-om.

"Kad su se liječnici opće prakse privatizirali, počeli su zakidati medicinske sestre. Na upit sestara izračunavali smo plaće na osnovu koeficijenta", govori Milena i ističe da su sve dosadašnje hrvatske vlade željele "zgaziti" sindikate.

"Bez obzira na to tko je na vla-

sti, sindikat medicinskih sestara im smeta. Vlastima je u intresu da se naša masovnost razbije, a sindikat ima zadatak zaštititi medicinske sestre. Nismo se mi izborile za Bog zna kakvu plaću, nismo tražile ono što su liječnici imali, bile smo realne, tražile ono što nam pripada jer radimo noću, jer su mnoge medicinske sestre radile bez slobodnih dana, a davali su nam mrvice", zaključila je Milena Delak, prva predsjednica HSSMS-MT-a. (zgt)

URED PREDSJEDNIKA PRIJEM NA PANTOVČAKU ZA PREDSJEDNIKE SINDIKATA

Predsjednik Josipović primio čelnike četiriju sindikata javnih službi

Prvi čovjek države izrazio nadu da će sindikati i Vlada Republike Hrvatske, unatoč različitim pogledima, nastaviti socijalni dijalog i postići sporazum

Predsjednik Republike Hrvatske Ivo Josipović primio je 2. rujna u svome Uredu na Pantovčaku Anicu Prašnjak, predsjednicu Glavnog vijeća Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestra

ra i medicinskih tehničara, Vilima Ribića, predsjednika Matice hrvatskih sindikata, Zvonimira Laktašića, predsjednika Sindikata hrvatskih učitelja i Branimira Mihalina, predsjednika Nezavisnog sindikata

za zaposlenih u srednjima školama. Sindikalni vođe informirali su predsjednika Josipovića o stanju i tijeku pregovora između Vlade RH i sindikata o Temeljnom kolektivnom ugovoru za zaposlenike u jav-

nim službama, kao i o uvjetima koji su potrebni za sklapanje novog ugovora. Imajući razumijevanja za radnička prava, predsjednik Josipović je tijekom susreta saslušao sindikalne čelnike i izrazio nadu da će se, unatoč različitim pogledima, postići sporazum između sindikata i Vlade RH o novom ugovoru te nastaviti socijalni dijalog. (ir)